

Het verschil tussen lid zijn en lit zijn

---

*Een sociolinguïstische vergelijking van
Studententaal en Straattaal*

Universiteit Utrecht

Faculteit Geesteswetenschappen
Nederlandse Taal en Cultuur
Blok 3, Mei 2018
BA Scriptie

NE3VD11017

7,5 ECTS

Student
Begeleider
Tweede Lezer

Ykwinno Hensen, 3656446
Jacomine Nortier
Sterre Leufkens

Inhoudsopgave

Abstract.....	2
Inleiding.....	3
Theoretische context	3
Methode.....	10
Resultaten	13
Discussie.....	22
Conclusie.....	23
Referenties.....	24
Bijlage A: initiële vragenlijst.....	i
Bijlage B: Screenshots enquête.....	ii
Bijlage C: uitwerking focusgesprekken.....	iv
Bijlage D: Woordenlijst	xxi

Abstract

Een groot deel van het onderzoek naar Jongerentaal richt zich op Straattaal, terwijl Studententaal opvallend onderbelicht blijft. Toch is Studententaal al een oud fenomeen en heeft ook deze variëteit zich door de toename van de onderwijsparticipatie verder ontwikkeld. Deze thesis geeft daarom een opzet voor een onderzoekbare karakterisering van Studententaal, door het te vergelijken met Straattaal. Hiervoor zijn zowel focusgesprekken afgenomen met studenten in hun woonomgeving, als een online vragenlijst voorgelegd aan in totaal 190 respondenten. Studententaal werd als term als bekend aangegeven door de respondenten en werd volgens hen door studenten gesproken, hoofdzakelijk in de leeftijdsklasse die doorgaans wordt gekoppeld aan jongeren (11-25 jaar). De variëteit bleek een goed voorbeeld te zijn van een Nederlandse Type 2-taal (Nortier, 2018), aangezien het spreken van de taal doorgaans in verband werd gebracht met netheid, het behoren tot een elite en de mogelijkheid om hoger op de sociale ladder te komen. Tegelijkertijd lijkt dit in contrast te staan met de daadwerkelijke semantische thematiek ervan: veel Studententaal richt zich op de sociale schaduwzijde van het studentenleven. Het gebruiken van Studententaal lijkt dus enerzijds de sociaal-elitaire identiteit van de sprekers te bevestigen en versterken, maar tegelijkertijd een vorm van zelfspot te zijn. De thesis wordt afgesloten met enkele suggesties voor vervolgonderzoek.

Inleiding

Bij een feestje in de nazomer van 2010 dat onderdeel uitmaakte van de UIT (de Utrechtse IntroductieTijd) vroeg ik aan de barman: ‘mag ik één biertje alsjeblieft.’ ‘Pilsje?’ antwoordde de jongen, en hij liep weg om hem voor me te pakken. Na mijn verwarring over dit subtiele wisselen tussen synoniemen kenbaar te maken aan een ouderejaars werd mij door haar verteld dat binnen het Utrechts Studentencorps steevast over ‘bier’ werd gesproken in plaats van ‘pils’, want “pils is een soort bier” – waarop de zich hiertegen afzettende studentengezelligheidsverenigingen steevast tegen elk soort bier ‘pilsje’ waren gaan zeggen. Het specifieke onderscheid en de onderliggende stilzwijgende regel heb ik daarna nooit meer teruggehoord, maar wel waren voor mij vanaf het allereerste begin twee zaken duidelijk: de studentenwereld kent zijn eigen sociolect, binnen welke specifieke woorden en benamingen een nieuwe betekenis kunnen krijgen, en binnen die variëteit zijn verschillende rivaliserende subgroepen met hun eigen interpretatie van de maatschappelijke betekenis van specifieke taaluitingen.

Waar groeps culturen ontstaan, ontstaan groepstalen. Het Nederlands kent tal van registers, etnolecten, jargons en andere variëteiten die de sociale diversiteit van haar sprekers weerspiegelen. De laatste 20 jaar is veel onderzoek gericht op een specifieke variëteit binnen dit geheel: Jongerentaal. Veel onderzoek richt zich hierbij op Straattaal en vergelijkbare variëteiten, maar één variëteit blijft tot op heden verrassend onderbelicht: Studententaal. Toch zijn er zeker verschillen te vinden tussen deze variëteit en andere vormen van Jongerentaal, verschillen die mogelijk een interessante aanvulling kunnen geven op het landschap van taalvernieuwing waarvan het jeugdige deel van de samenleving de aanstichter is.

Deze thesis zal daarom een opzet geven voor een onderzoekbare karakterisering van Studententaal. Door de zeer schaarse (wetenschappelijke) literatuur op dit specifieke vlak zal deze karakterisering vanuit het oogpunt van Straattaal en Jongerentaal worden verricht: hoe onderscheiden deze verschillende spreekstijlen zich van elkaar, maar waar overlappen ze ook? Alvorens dit onderzoek kan worden besproken, zal eerst echter duidelijk moeten worden gemaakt wat met de termen *Jongerentaal*, *Straattaal* en *Studententaal* bedoeld wordt. Deze zullen daarom, samen met de taalpolitieke handeling van labeling, besproken worden in het hoofdstuk *Theoretische context*. Aan het eind van dit hoofdstuk zal ik de hoofdvraag en de subvragen van mijn eigen onderzoek formuleren. Hierna zal ik in het hoofdstuk *Methode* de twee gebruikte meetinstrumenten – focusgroepen en een online enquête – en de uitwerking hiervan bespreken. Ik zal de geformuleerde subvragen hieropvolgend een voor een behandelen in het hoofdstuk *Resultaten*, waarna ik een antwoord op de hoofdvraag zal formuleren in de *Discussie*. De thesis zal in het hoofdstuk *Conclusie* afsluiten met een terugblik op het gedane onderzoek en enkele mogelijke onderwerpen voor vervolgonderzoek behandelen, die in verband met de omvang van deze thesis niet aan bod zijn gekomen.

Theoretische context

Jongerentaal, stelt Cor Hoppenbrouwers, is een betrekkelijk nieuw verschijnsel. Het ontstaan ervan werd mogelijk gemaakt door de emancipatie van de jeugd, die volgens Hoppenbrouwers nauw verbonden is met het *civilisatieproces* dat verliep tussen de industriële revolutie en nu. Hij stelt dat er twee belangrijke fasen zijn geweest in dit emancipatieproces, die de twee levensperiodes weerspiegelen die doorgaans samen als de groep van ‘jongeren’ worden gezien: de puberteit, die sinds ongeveer 1800 als zelfstandige levensfase werd beschouwd, en de adolescentie, die rond 1900 voor het eerst onderscheiden werd.

Hoppenbrouwers beschouwt het ontstaan van Jongerentaal als een spiegelbeeld van het verdwijnen van de wereld van het dialect, dat ongeveer tegelijkertijd plaatsvond met een toegenomen schoolgang onder jongeren. Waar in 1950 nog 33% van de jongeren een middelbare schoolopleiding hadden genoten, nam dit percentage onder invloed van de uitbreiding van de leerplicht in 1971 en 1972 en een groeiende vraag naar hoogopgeleide werknemers toe tot (vrijwel) de hele populatie onder de 18 (Hoppenbrouwers, 1989). Ook het HBO en de universiteit werden steeds toegankelijker: van de gehele Nederlandse bevolking onder de twintig groeide het deel dat studeerde met 240,0% tussen 1972 en 2016 (CBS, 2018a; CBS, 2018b). In plaats van na de basisschool direct deel te nemen aan de arbeidsmarkt gingen jongeren nu dagelijks om met mensen van dezelfde leeftijd. Door dit intensieve onderlinge contact konden *peer groups* van gelijkgestemde generatiegenoten ontstaan: groepen met onderling homogene maar ten opzichte van de rest van de maatschappij afwijkende opvattingen en gedrag. De invloed van leeftijdsgenoten nam hierdoor toe – met het hoogtepunt rond de 16 of 17 jaar oud – terwijl die van de ouders (op zekere vlakken, waaronder taalgebruik) afnam. Het is binnen deze *peer groups* dat een groeps cultuur en bijbehorende -taal kon ontstaan: Jongerentaal (Hoppenbrouwers, 1989).

Een werkelijke definitie van Jongerentaal geeft Hoppenbrouwers niet, maar wel geeft hij een uitgebreide omschrijving: Jongerentaal is, allereerst, het taalgebruik van jongeren – waarbij als ondergrens de brugklas van de middelbare school wordt gezien en als bovengrens het toetreden op de arbeidsmarkt. De school fungeert hierbij als een soort ‘taalmarkt’, waarbij jongeren die nog bezig zijn met het ontwikkelen van hun volwassen taalgebruik minder putten uit (plotseling bij elkaar gekomen) regionale registers en meer uit een algemene omgangstaal. Vervolgens nemen ze elementen (hoofdzakelijk woorden en zinnen) over uit het prestigieuzere taalgebruik van hun stedelijke leeftijdsgenoten, of andere taalvormen zoals het Amerikaans (bv. *beat* of *fifty-fifty*), het Bargoens (bv. *gallisch* of *leip*) of soldaten- (*kistjes*), bakvissen- (*mieters*) of Studententaal (*propjes*) (Hoppenbrouwers, 1989). Opvallend hierbij is dat Hoppenbrouwers de laatste categorie als een verwante (maar dus aparte) groepstaal omschrijft, die “[...] voornamelijk uit woorden [bestond] voor dingen die direct met de studie te maken hadden [...]” (Hoppenbrouwers, 1989, p. 18). Hij spreekt hierbij in een verleden-tijdsvorm, maar weidt niet uit over de (in zijn tijd) tegenwoordige stand van zaken. Verder is het belangrijk om te benoemen dat hoewel Hoppenbrouwers uitsluitend lexicale of semantische onderwerpen bespreekt, dit niet per se de enige (onderzoekwaardige) aspecten van Jongerentaal zijn: het is aannemelijk dat Jongerentaal, net als Straattaal, ook prosodische of sociolinguïstische kenmerken kent – in dit onderzoek zal het echter alleen worden behandeld als lexicaal raamwerk waaraan Straattaal en Studententaal kunnen worden opgehangen.

Naast het overnemen van elementen uit andere registers, verzinnen jongeren ook hun eigen woorden. Doorgaans eindigen deze neologismen op een -a, -ie of -o (zoals *deca*, *depri* en *dombo*) en Hoppenbrouwers omschrijft ze daarom als klankwoorden, die doorgaans succesvoller blijken als ze kort en expressief zijn. De voorkeur heeft waarschijnlijk verband met het feit dat deze volle klinkers aan de rand van de akoestische ruimte zitten die beschikbaar is om klinkers mee te maken, waardoor woorden er doorgaans juist niet op eindigen (Hoppenbrouwers, 1989). Het veelvuldig gebruiken van klankwoorden zou daarom als afwijkend taalgebruik kunnen worden ervaren, wat op zijn beurt zou kunnen verklaren dat jongeren er graag gebruik van maken.

Hoppenbrouwers (1989) stelt dat het overgrote deel van deze klankwoorden eindigt op de -o. Er zijn zelfs zoveel klankwoorden die tevens een afkorting zijn van een ander woord, dat Kuitenbrouwer er in zijn ook door niet-wetenschappers veelgelezen boek *Turbotaal* (1987) een aparte term voor heeft geïntroduceerd: de *afko*. Hij stelt (samen met

Hoppenbrouwers, 1989) dat de afko een belangrijk onderdeel is van Jongerentaal en dat het (wederom) moeilijk is om er een specifieke definitie van te geven, maar: “Één ding staat vast: een afko is kort en eindigt op een goed in de mond liggende klinker, een ‘i’, ‘a’ of ‘o’ dus.” (p. 31) Dat Kuitenbrouwers boek ook onder niet-academici veelgelezen is, is belangrijk omdat dit betekent dat het beschrijven van het fenomeen ook kan hebben bijgedragen aan het (voortdurende) bestaan ervan. Hoewel de meeste jongeren waarschijnlijk eerder de naam Paulien Cornelisse zullen kennen dan Jan Kuitenbrouwer, kwam de specifieke term ‘afko’ ook in uitspraken van de focusgroepen bij het later in deze thesis besproken onderzoek voor. Deze potentiële taal-politieke invloed van de onderzoeker zal later nog uitgebreider besproken worden.

Wat echter verder nog van belang is voor de karakterisering van Jongerentaal, zijn de volgende kenmerken:

- Jongerentaal wordt meer door jongens gebruikt dan door meisjes (Hoppenbrouwers, 1989). Dat ditzelfde qua gevoelswaarde bij de sprekers ook lijkt op te gaan voor het hierna besproken fenomeen Straattaal, toont Nortier (2017).
- Hoewel leerlingen van het vwo/havo meer kennis hebben van Jongerentaal dan studenten van het lbo of mbo, wordt het door leerlingen van alle opleidingsgroepen veel gebruikt.
- Meestal is niet te achterhalen wie de oorspronkelijke bedenker van een woord is of wat de plaats van oorsprong is: het ontstaan van de woorden lijkt een (min of meer) collectief proces te zijn. Toch bestaan er wel regionale verschillen, al is het alleen maar omdat een woord uiteindelijk toch ergens ontstaan moet zijn.
- Veel woorden uit de Jongerentaal zijn onderhevig aan mode en actualiteit: Hoppenbrouwers noemt deze woorden ‘eendagsvliegen’. Dit betekent dat Jongerentaal wordt gekenmerkt door een zeer dynamisch vocabulaire. Wat niet verdwijnt, komt op den duur vaak in de algemene omgangstaal terecht: zo had ik zelf bijvoorbeeld nog nooit gehoord van een *lupo*, maar staat het woord *aso* (inmiddels) in de Van Dale – terwijl beide termen een benaming zouden zijn voor “waardeloze personen” (p. 57).
- Ondanks deze snelle doorloop van woorden zijn er wel trends zichtbaar wat betreft hun *betekenisgebieden*, een soort semantische ‘thema’s’ van het vocabulaire. Hoppenbrouwers onderscheidt er acht: dagelijks leven, sociale omgang en communicatie, emoties; kleding en uiterlijk; persoonsaanduidingen; relaties en seks; popmuziek; en vrije tijd (Hoppenbrouwers, 1989).

Bij de hierna behandelde variëteiten zullen veel van deze karakterisering terugkomen: het hierboven beschrevene is een algemeen kader waarbinnen de variëteiten die (vrijwel uitsluitend) door jongeren worden gebezigd kunnen worden geschaard. Het is echter belangrijk om te onthouden dat wat wordt begrepen onder de term Jongerentaal – hoewel gebruik van een term kan leiden tot een breder draagvlak – in beginsel een abstractie is van een complexere werkelijkheid. Het taalgebruik van een individu laat zich nooit volledig vangen in de nette omlijnningen die taalwetenschappers ervoor opstellen, en het is daarom belangrijk om het besef te blijven houden dat het weliswaar zinnig kan zijn om verschillen in taalgebruik van groepen mensen in kaart te brengen, maar dat hiermee nooit het geheel aan variatie van taalgebruikers kan worden beschreven.

Straattaal

Een term als Jongerentaal is als onderzoeksonderwerp uiteraard veel te breed: in de onderscheiden periode van begin puberteit tot eind adolescentie gaat een individu door

zoveel veranderingen heen, dat aangenomen mag worden dat het taalgebruik deze (sociale) veranderingen weerspiegelt. Een groot gedeelte van het onderzoek naar Jongerentaal richt zich daarom op Straattaal. Sinds René Appel de term in de taalkunde heeft geïntroduceerd in 1999 is veel onderzoek verricht naar de lexicale elementen ervan en daarna onder andere ook naar de prosodische, syntactische, semantische en socio-linguïstische aspecten ervan die het gebruik ervan kan oproepen.

Straattaal is een variëteit binnen Jongerentaal die door jongeren meestal op middelbare-schoolleeftijd gesproken wordt. Cornips (2004) gebruikt als werkdefinitie van Straattaal “[...] een in-‘group’ variëteit [is] waarin jongeren het Nederlands met andere talen mengen.” (p. 175) Hieruit komen gelijk twee belangrijke elementen van Straattaal naar voren: allereerst is het een variëteit die (afhankelijk van regionale verschillen) in hoge mate van het Berbers, Arabisch, Sranang en/of Papiementó leent, zonder dat de sprekers ervan het gevoel hebben dat ze geen Nederlands meer spreken (Cornips, 2004; Nortier, 2009). Tegelijkertijd zorgt het gebruik van de taal wel voor een onderling sterkere sociale cohesie en een afscheiding van de rest van de maatschappij, een verzetten tegen de sociale norm op basis van etniciteit (Cornips, 2004; Cornips, de Rooij, & Reizevoort, 2006). Nortier (2018) stelt dat Straattaal soms de rol van een ‘anti-taal’ aanneemt, waarbij jongeren de taal opzettelijk inzetten om een aversie tegenover opwaartse sociale mobiliteit uit te stralen: het weerspiegelt een rebelse houding tegenover de sociale norm, een niet willen conformeren hieraan.

Kenmerkend aan Straattaal is dat de ontleningen uit de hierboven genoemde talen niet alleen op het gebied van lexicon zijn: naast woorden worden ook elementen uit de uitspraak, grammaticaregels en intonatie overgenomen, en ook het taalgebruik van mensen die Nederlands als tweede taal leren wordt geïmiteerd (Nortier, 2017). De sprekers ervan zijn zich bewust van de sociale implicaties hiervan en het gebruik ervan is zeer sterk gekoppeld aan sociale groepen en situaties. Het taalgebruik is daarnaast gekoppeld aan bepaalde subculturen als hiphop.

Straattaal is zeer dynamisch en vluchtig (Nortier, 2009). Hoewel er zeker woordenlijsten van zijn samengesteld¹, zijn deze door de voortdurende lexicale vernieuwing al snel achterhaald en zijn er efficiëntere manieren om Straattaal te bestuderen. De vorm mag dan wel snel veranderen, maar dit betekent niet dat hetzelfde geldt voor het mechanisme erachter: die is universeel, en blijft bestaan zolang er groepen sprekers zijn die zich door hun taalgebruik willen onderscheiden van anderen (Nortier, 2009). Het is om deze reden zeer goed mogelijk om nuttige uitspraken te doen over de identiteit die wordt aangenomen door gebruikers van Straattaal en hoe deze taal wordt ingezet om die identiteit te bewerkstelligen en ondersteunen.

Straattaal en identiteit

Voor de gebruikers van Straattaal zelf heeft het gebruik ervan, zoals al eerder werd genoemd, zowel tot doel om groepsbinding en -identiteit uit te drukken als om zich te onderscheiden van de buitenwereld; een soort geheimtaal te kunnen spreken (Nortier, 2009). Het gebruik ervan wordt door sommige sprekers stoer gevonden en uit het onderzoek van Cornips (2004) bleek dat het voor de geïnterviewde groep jonge

---

¹ Zie bijvoorbeeld de website <https://straatwoordenboek.nl> of het onlangs verschenen *Smibanese woordenboek*, waarin een vorm van Straattaal wordt behandeld die net als het Franse Verlan sommige woorden omdraait (BALLINNN' Redactie, 2017).

Rotterdamse Surinaamse vrienden ook symbool stond voor wat zij zelf een “neger” identiteit noemden.

Het is verleidelijk om te suggereren dat Straattaal het ‘buitenlandse’ aspect van de identiteit van de spreker symboliseert, mede omdat de aan- of afwezigheid van taalregisters waaraan ontleend wordt in verband staat met de mate waarin de moedertaalsprekers ervan geografisch gezien aanwezig zijn of zijn geweest (m.a.w.: in gebieden waar veel Surinamers wonen is er een grotere invloed van het Surinaams op Straattaal en in gebieden waar veel Marokkanen wonen wordt er meer Marokkaans in verwerkt; Nortier, 2009). Toch is deze generalisatie niet correct, omdat Straattaal ook door jongeren wordt gebruikt zonder migratieachtergrond. Daarnaast is Straattaal niet de enige vorm van Jongerentaal die put uit de moedertalen van Nederlandse immigrantengroepen: het (vermoedelijk) onlangs opgekomen MFD (Moroccan Flavored Dutch) maakt in hoge mate gebruik van karakteristieke elementen van een Marokkaans accent in het Nederlands, maar wordt niet uitsluitend gesproken door jongeren met een Marokkaanse achtergrond (Nortier & Dorleijn, 2008) en veel (Marokkaans-Nederlandse) gebruikers ervan wijzen het gebruik van Straattaal af (Nortier, 2018). Enerzijds zijn er dus te uiteenlopende meningen over het gebruik van Straattaal binnen de groep jongeren die zich mogelijk als ‘buitenlander’ zouden willen profileren om te kunnen spreken van een symbolisering van de etnische diversiteit, en anderzijds wordt het gebruik van Straattaal dus niet beperkt tot die groep en ook gesproken door mensen zonder immigratieachtergrond. Hoewel Straattaal dus (naast het Engels) in hoge mate put uit talen van etnische minderheden in Nederland, staat het gebruik ervan niet (per se) in dienst van het onderstrepen van die etniciteit: net als andere variëteiten die door jongeren worden gesproken, wordt Straattaal vooral gebruikt om een (niet per se etnische) groepsidentiteit uit te drukken, te benadrukken, te onderbouwen en te construeren (Nortier, 2017).

Straattaal roept doorgaans negatieve associaties op onder het deel van de bevolking dat er door wordt buitengesloten, zoals docenten en ouders (maar ook veel jongeren). Dit blijkt uit een Rotterdamse reclamecampagne uit 2012, waarin docenten werden gewaarschuwd over de mogelijke negatieve consequenties van het gebruik van Straattaal voor de toekomstige carrière van haar sprekers (Nortier, 2018). Toch is het belangrijk om in het achterhoofd te houden dat deze waarschuwing niet per se op waarheid berust, aangezien sprekers van Straattaal weten in welke situaties ze het wel en niet kunnen gebruiken en zich daar ook naar aanpassen (Nortier, 2009) en dat Straattaal altijd naast een ongemarkeerde vorm van het Nederlands wordt gesproken en nooit het gehele vocabulaire vormt (Nortier, 2017). Bovendien blijkt dat de sprekers van Straattaal juist een betere beheersing hebben van het Standaardnederlands dan jongeren uit hetzelfde milieu die geen Straattaal gebruiken (Nortier, 2009, p. 158).

Tegenover de ‘rebelse’ anti-talen (hierna Type 1-talen) waartoe Straattaal en het MFD behoren, plaatst Nortier jongerentalen zoals het Bahasa Gaul die gemeen hebben dat ze juist niet geassocieerd worden met etnische diversiteit en waarbij de gebruikers een zekere opwaartse sociale mobiliteit juist willen uitdragen (hierna Type 2). Deze variëteiten worden gesproken door jongeren die lexicaal materiaal selecteren van prestigetalen en een hogere (universitaire) opleiding volgen (Nortier, 2018). Nortier stelt dat Type 1-talen, waarvan Straattaal een voorbeeld is, vooral wordt bestudeerd in West-Europa; Type 2 lijkt in West-Europa juist weinig voor te komen en vooralsnog komen voorbeelden hiervan vooral uit Oost-Azië en Noord-Afrika. Een mogelijke diepere sociologische verklaring van deze tweedeling ligt buiten de strekking van dit onderzoek, maar wel wijst het uit dat Studententaal tot op heden een zeldzame uitzondering lijkt te zijn, zoals uit de latere omschrijving hiervan naar voren komt.

Labelling als sociaal-politieke daad

Voor er gesproken kan worden over Studententaal, is het echter eerst noodzakelijk om kritisch te kijken naar de taalpolitieke handeling van het benoemen van iets als ‘taal’, of, zoals Cornips, Jaspers & De Rooij (2015) het stellen: “To label, or not to label?” (p. 47) Zij stellen dat het labelen van bepaald talig handelen problematisch kan zijn.

Allereerst komt het labelen van verschillende variëteiten als aparte talen of codes namelijk niet (of maar ten dele) overeen met de talige praktijk. Talen zijn in beginsel slechts abstracties van terugkerende verbale fenomenen in sociale context (Alvarez-Cáccamo, 1998, geciteerd van Cornips, Jaspers & De Rooij, 2015), die vaak niet in staat zijn om de fenomenen te verklaren die van die abstractie afwijken; bij die abstrahering gaat de (sociale) context vaak verloren waarin de talen per definitie zijn ingebed. Agar (1994) spreekt hierom ook liever van *languacultures* dan van talen, aangezien taal en cultuur volgens hem onscheidbaar en onderling afhankelijk zijn.

Ten tweede kan het introduceren van een linguïstisch label in het publieke debat onvoorziene, en mogelijk problematische gevolgen met zich meebrengen. Als voorbeeld hiervoor dragen Cornips, Jaspers & De Rooij (2015) de ontwikkeling van de term *Straattaal* aan: hoewel deze al wel bestond voor Appel (1999) hem verkoos als neutraler alternatief voor *Smurfentaal*, is de term sinds Appel hem gebruikte veel algemener bekend geworden en wordt het in de volksmond en media regelmatig geassocieerd met beschrijvingen van sociale en talige afwijking, verderf en zelfs criminaliteit. De term is gemeengoed geworden, maar niet met de neutrale of zelfs positieve(re) betekenis die er oorspronkelijk mee bedoeld werd (Appel, 1999; Cornips, Jaspers & De Rooij, 2015). Het beeld dat hier wordt geschetst van Straattaal is echter wel te eenzijdig voor de realiteit: naast de hierboven omschreven negatieve lading die het in de media krijgt, worden er ook woordenboeken voor Straattaal gemaakt en begint een presentator zijn introductie voor een reportage over de toekomst van Straattaal met de woorden: “Je hoort het overal: Straattaal is *hot*. Straattaal is *aan*.” (Bogue, 2012, 00:58) Toch laat het voorbeeld van Straattaal zien dat het labelen van een specifiek taalgebruik verstrekkende gevolgen kan hebben, vooral aangezien van wetenschappelijk onderzoek een steeds grotere impact wordt verwacht op de niet-academische wereld (Cornips, Jaspers & De Rooij, 2015).

Tot slot zijn sprekers van de bestudeerde variëteit niet per se geïnteresseerd in de technische definiëring die de onderzoeker daarvan probeert te geven. De pogingen van een onderzoeker om tot het breedste, meest breed gedragen label van bepaald taalgebruik te komen, worden niet altijd gedragen door sprekers en niet-sprekers. Soms zijn taalgebruikers het niet eens met de definiëring die de welwillende onderzoeker van dit taalgebruik heeft opgesteld en weigeren ze het label dat door een onderzoeker bedacht is, zoals het verzetten van Vlaamse leerlingen met een Marokkaanse achtergrond tegen de labeling van hun taalgebruik als *Marokkaans Nederlands* (Cornips, Jaspers & De Rooij, 2015, p. 59-60).

Toch is het labelen van taalgebruik geen inherent onzinnige activiteit: ook de wereld buiten de taalwetenschappen is ‘languagized’ (Cornips, Jaspers & De Rooij, 2015, p. 64). Taalnamen hebben veel draagkracht en worden door een aanzienlijk deel van de bevolking als zeer belangrijk ervaren, en het werk van sociolinguïsten wordt onverenigbaar met een groot gedeelte van ander taalkundig onderzoek zodra het gebruik van namen zoals ‘het’ Nederlands (of in mindere mate Straattaal) volledig ontweken zou worden: onderzoek in deze gedachtegang loopt het gevaar onbegrijpelijk of irrelevant te worden. Hoewel Cornips, Jaspers & De Rooij (2015) voorzichtigheid op het gebied van labelen kunnen

aanbevelen, stellen ze daarom voor dat er een (zij het imperfect) onderscheid wordt gemaakt tussen labels als etnografische feiten en labels als professionele handeling (p.65).

Studententaal

Om het onderscheid te kunnen maken tussen Studententaal als etnografisch feit en als taalwetenschappelijke handeling, zal daarom eerst nog worden uiteengezet met welke definiëring van de term Studententaal het hierna besproken onderzoek is opgezet. Door deze eerste, wetenschappelijk-analytische weergave te vergelijken met de latere, door respondenten geformuleerde weergave, kan inzichtelijk worden gemaakt hoe de twee versies zich tot elkaar verhouden. Hierbij moet wel worden onthouden dat de eerste weergave met de tweede niet wordt 'getoetst aan de realiteit' en daarmee op zichzelf nutteloos is, maar dat eerder wordt gekeken naar potentieel intrigerende contrasten tussen de twee weergaven: taalgebruikers hebben per definitie een onvolledig beeld van dat taalgebruik en kunnen daarnaast diverse gronden hebben om zich niet met bepaald taalgebruik te willen identificeren.

Het is aannemelijk te maken dat het concept van Studententaal absoluut niet nieuw is: hoewel de term volgens eigen onderzoek voor het eerst werd gebruikt in de titel van een artikel uit de 44^e jaargang van de *Nieuwe Taalgids* (Vooyo, 1951), is het afwijkende taalgebruik van studenten al vastgelegd in de dialogen van het satirische werk *Studententypen* van Klikspaan (een pseudoniem van Johannes Kneppelhout), dat voor het eerst in 1841 verscheen (Klikspaan, 2002). Het eerdergenoemde artikel van De Vooyo plaatst de datering van de eerste vormen van Studententaal echter nog verder terug: zijn analyse behandelt een blijspel uit 1717, waarvan de "realistische uitbeelding en taalbehandeling" geprezen wordt, want: "[...] bij Mauricius [zijn] de Leidse studenten ongegeneerd aan het woord." (Vooyo, 1951)

Opvallend is hierbij dat De Vooyo expliciete aandacht besteedt aan krachttermen en vulgarismen, aangezien dit ook een van de geëxpliciteerde elementen is die in Stavermans analyse van *Klikspaan* (1941) wordt behandeld: hij stelt dat Klikspaan een hoge mate van realisme bereikte voor zijn toenmalige publiek door ook ruwe uitdrukkingen op te schrijven bij zijn beschrijving van verschillende typen studenten. Hij stelt dat dit tot gevolg had dat het publiek overtuigder werd van het realisme van het werk, want: "Dergelijke taal verzint men niet; die kan alleen gegeven worden door iemand die het studentenleven kent." (Staverman, 1941) Ongeacht of dit effect daadwerkelijk gesorteerd werd bij de lezers van Klikspaan, is het opmerkelijk te noemen dat twee werken die qua eerste verschijningsdatum ruim een eeuw uit elkaar liggen beide geroemd worden om hun realistische weergave van het 'ruwe' taalgebruik van de student. Ook de lezer van het *Eerste Nederlandse Studentenwoordenboek* (Gillissen, 1994) zal waarschijnlijk opvallen dat er een relatief groot aantal termen van vulgaire aard verzameld is. De samenstellers van deze bundel zijn zich hiervan bewust en in de inleiding op de woordenlijst stellen zij sociëteiten hiervoor verantwoordelijk: "Als op zo'n verzamelplaats mannen, vrouwen en drank in de juiste mate aanwezig zijn, borrelen de vunzige neologismen als vanzelf omhoog." (Gillissen, 1994, p.13)

Studententaal vs. Straattaal

Op het eerste oog verschilt Studententaal op een belangrijk punt van Type 1-talen als Straattaal: diversiteit wordt niet benadrukt op basis van etnische maar op basis van sociaal-financiële verschillen, en de sociale status zoals deze naar voren komt in de genoten opleiding. De woorden en spreekwijzen die in het *Studentenwoordenboek* zijn opgenomen zijn bijna allemaal afkomstig uit het Nederlands (met een enkele uitschieter naar het Engels) en de 'Gooise R' – een spreekwijze die al werd aangehaald en in verband werd gebracht met

Studententaal in de informele gesprekken die ik in de aanloop naar het onderzoek voerde over het onderwerp – is niet afkomstig van een etnisch diverse groep maar van (zij die zich voor willen doen als) de Nederlandse financiële bovenlaag.

Toch zijn er ook overeenkomsten te ontdekken: zowel Straattaal als Studententaal worden gebruikt door het jongere deel van de samenleving om zich te onderscheiden van het oudere deel en ook in Studententaal kan er een zekere afkeer van de sociale norm gevonden worden, zoals het woord *buma* (afkorting van burgermannetje) weerspiegelt – dit kan namelijk zowel duiden op iemand die niet studeert als een student die zich niet studentikoos gedraagt (Gillissen, 1994).

Het kan om deze reden interessant zijn om te kijken naar het onderscheid tussen Studententaal en anti-talen als Straattaal, en dat is wat ik in het hieropvolgende deel zal behandelen: hebben we met Studententaal een West-Europees voorbeeld te pakken van een Type 2-taal, of ligt het genuanceerder? Welke identiteit draagt een spreker van Studententaal uit, wanneer hij/zij zich identificeert als zodanig? En hoe kijken sprekers van Studententaal naar het gebruik van Straattaal? Is er reden om aan te nemen dat de twee variëteiten onderling werkelijk verschillend zijn, of is dit onderscheid een abstracte academische keuze zonder aanwijsbare aanwijzingen in de talige identiteit van de potentiële sprekers ervan?

De onderzoeksvraag is kortom:

Hoe verhouden Studententaal en Utrechtse sprekers hiervan zich tot Type 1-talen zoals Straattaal of het MFD?

Hierbij zijn de volgende subvragen opgesteld:

- Kan er worden gesproken van een etnografisch feit dat kan worden gelabeld als *Studententaal*?
- Wat zijn de karakteristieken van Studententaal?
- Wie zijn de gebruikers van Studententaal?
- In welke sociale context wordt Studententaal gebruikt?
- Wat zijn overeenkomsten en verschillen tussen Studententaal en Straattaal?

Deze onderzoeksvragen worden in de verschillende paragrafen van het hoofdstuk *Resultaten* behandeld.

Methode

Focusgesprekken

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, is een combinatie van focusgesprekken met zowel individuen als groepjes studenten en een anonieme online enquête afgenomen. De focusgesprekken werden afgenomen in de maanden maart en april van 2018 en werden tevens gebruikt om de initiële vragenlijst (opgenomen als bijlage A) te verfijnen voor de enquête. De focusgesprekken vonden in informele sfeer plaats, vaak in de woonkamers of persoonlijke kamers van studentenhuizen op de Ina Boudier-Bakkerlaan in Utrecht. De Ina Boudier-Bakkerlaan (hierna IBB) is een groot studentencomplex in Utrecht, waar ruim 1300 studenten gehuisvest zijn (SSH XL). De keuze voor studentenhuizen op deze locatie is gemaakt op basis van bereikbaarheid, waarbij werd gezocht naar een zo divers mogelijke representatie van studenten op het gebied van geslacht, opleiding (zowel HBO als

Universiteit en zoveel mogelijk verschillende studies) en betrokkenheid bij studenten- en studieverenigingen. De sociale diversiteit binnen de groep studenten die op de IBB wonen is als groot genoeg aangenomen: de veronderstelling is dat het kiezen voor alleen studentenhuizen op deze locatie geen aanwijsbaar verschil in resultaten oplevert ten opzichte van focusgesprekken met studenten uit andere wijken. Wel is er bewust voor gekozen om de gesprekken niet te houden binnen verenigingshuizen (studentenhuizen waar enkel studenten wonen die bij eenzelfde studenten(-sport-)vereniging zitten). Het onderzoekssubject was immers niet verenigingstaal, maar juist het taalgebruik dat onder andere tot stand kwam of gebruikt werd in huizen waar zowel studenten woonden die ofwel bij een dergelijke vereniging zaten of niet. De gesprekken vonden meestal plaats in de huiskamer van het betreffende huis rond etenstijd, waarbij de respondenten de vrijheid behielden om tijdens het gesprek iets anders te gaan doen of juist aan te schuiven. Deze informaliteit werd aangemoedigd omdat de verwachting was dat Studententaal vooral in sociaal verband tot stand komt en (reflecties op) Studententaal zodoende natuurlijker tot stand zouden komen in een niet-experimentele setting. Uiteindelijk is geen enkele student tijdens deze gesprekken weggelopen maar is de groep ondervraagd bij twee gesprekken wel tussendoor gegroeid.

Enquête: meetinstrument

Naast de focusgesprekken is gebruik gemaakt van een anonieme enquête, om het effect van het geven van sociaal gewenste antwoorden bij (een deel van) de respondenten te voorkomen. Deze enquête is gebaseerd op de initiële vragenlijst en verder verfijnd op basis van waar de vraagstelling bij de eerste twee focusgroepen andere antwoorden opleverde dan beoogd was. De enquête bestond uit enkele vragen naar demografische gegevens, gevolgd door een ja-nee-vraag over het bestaan van Studententaal en daaropvolgend vijf open vragen die vroegen naar karakteristieke elementen en gebruik van zowel Straattaal als Studententaal. Screenshots van deze vragenlijst zijn te vinden als bijlage B.

De vragenlijst is samengesteld op basis van de al beschikbare informatie over zowel Jongerentaal als Straattaal en suggesties en opmerkingen die in de inleiding van Gillissen (1994) worden gegeven over waargenomen tendensen in de verzamelde woorden. Aangezien met de term 'Studententaal' al werd verondersteld dat deze variëteit gekoppeld is aan de (voor een groot deel leeftijdsgebonden) bevolkingsgroep van studenten, werd de respondenten gevraagd naar hun leeftijd, en of ze (ooit) een student waren (geweest). Daarnaast lijkt zowel Jongerentaal als Straattaal meer met jongens te worden geassocieerd dan met meisjes (Hoppenbrouwers, 1989; Nortier, 2017); om te kijken of deze tendens ook bestaat bij Studententaal werden respondenten ook naar hun geslacht gevraagd. De nulhypothese was hierbij dat er geen verschil zou bestaan tussen de mate waarin jongens of meisjes zichzelf zouden bestempelen als sprekers van Studententaal, de alternatieve hypothese was dat er wel een verschil zou zijn. Het vermoeden was dat Studententaal net als Straattaal snel van vorm kon veranderen en om die reden is er onder de (oud-)studenten een onderscheid gemaakt tussen huidige studenten, mensen die minder dan vijf jaar geleden studeerden of zij die langer dan vijf jaar geleden een studie volgden. Ook werd verondersteld dat bekendheid met Studententaal en de visie hierop kon verschillen op basis van het wel of niet hebben van familieleden die studeerden, dus ook dit werd bevestigd.

Om te controleren dat Studententaal niet alleen als taalwetenschappelijke handeling maar ook als etnografisch feit bestaat, werd volgend op deze demografische gegevens in eerste instantie de vraag gesteld of er wel zoiets bestond als Studententaal. Hieropvolgend werden respondenten gevraagd naar wat zij als kenmerkend zagen voor Studententaal. Hierbij zijn enkele suggesties geplaatst om duidelijk te maken dat de interesse hier breder is dan enkel lexicaal kenmerken, aangezien in de focusgesprekken in eerste instantie vaak specifieke

woorden werden aangedragen en pas na doorvragen ook prosodische of sociale kenmerken naar voren kwamen. Zo begon S op de vraag wat kenmerken zijn van Studententaal in eerste instantie verschillende categorieën woorden op te sommen, en bracht E pas later de suggestie dat Studententaal misschien ook wel aan een accent gekoppeld was. Wel moet vermeld worden dat bij alle focusgroepen het met Studententaal geassocieerde accent uiteindelijk uit eigen idee geopperd werd: enkel om achter de sociale kenmerken te komen moest ik soms wat sturen met mijn vraagstelling.

Omdat ik in dit onderzoek expliciet geïnteresseerd was in het onderscheid tussen Studententaal en Type 1-talen als Straattaal of het MFD, werd de respondenten ook gevraagd of ze een onderscheid zagen tussen Studententaal en Straattaal (het MFD werd verondersteld als een nog onbekende term en werd hierom achterwege gelaten). Daarna werd de respondenten gevraagd of ze zichzelf als sprekers zagen van Studententaal en Straattaal, waarom ze dit zo zagen en in welke situaties ze het al dan niet spraken. In dezelfde lijn lag de laatste vraag, waarbij respondenten konden aangeven in hoeverre ze Studententaal aan bepaalde groepen of locaties zouden verbinden en welke dat dan waren. Dit werd bevestigd omdat de aanname was dat Studententaal in specifieke, aan de groep gebonden sociale contexten ontstaat en aangewend wordt. Daarnaast koppelt Gillissen (1994) zekere lemma's ook aan specifieke plaatsen: hij stelt dat er weliswaar een "Nationaal Studentikoos" bestaat door onderling contact tussen studenten uit verschillende steden, maar dat "Sommige woorden [...] traditioneel tot een bepaalde stad, of tot een vereniging beperkt [zijn]." (p. 13) Om te onderzoeken wat er met deze niet door een regio gebonden variëteit in de afgelopen 24 jaar gebeurd is, wordt daarom specifiek ook gevraagd naar locaties waarmee Studententaal in verband wordt gebracht.

Procedure

De hieruit naar voren gekomen enquête is in eerste instantie via Facebook verspreid, op de persoonlijke pagina van mijzelf en Jacomine Nortier en op een tweetal publieke pagina's: een pagina getiteld *Prikbord Lunetten*, waarop inwoners van de wijk Lunetten (meestal non-profit) diverse vragen stellen en spullen of diensten aanbieden, en een tweede pagina getiteld *UvA Taalwetenschap / UvA Linguistics*, een groep voor studenten en docenten verbonden aan de opleiding Taalwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. Via deze tweede pagina is het onderzoek opgepikt door Marc van Oostendorp, die een link naar het onderzoek heeft gedeeld in de mailing *Taalpost* van het Genootschap Onze Taal.

In totaal zijn via deze vijf kanalen 190 (bruikbare) reacties binnengekomen.

Verwerking

De open vragen in de enquête waren noodzakelijkerwijs geschreven vanuit de veronderstelling dat Studententaal bestaat; bij de selectie op bruikbaarheid zijn daarom alleen die reacties weggelaten die aangaven wel te denken dat Studententaal bestaat en de rest van de vragen onbeantwoord lieten. Respondenten die het bestaan van Studententaal ontkenden en vervolgens de overige vragen onbeantwoord lieten, zijn wel meegenomen in de gemiddeldes van demografische gegevens en de behandeling van die bestaansvraag.

Gebaseerd op de focusgesprekken is een initiële lijst coderingen opgesteld van mogelijke antwoorden per vraag en daarna is deze lijst aan de hand van de eerste twintig resultaten uitgebreid. Hieropvolgend zijn de overige resultaten verwerkt, waarbij nog mogelijke antwoorden zijn toegevoegd indien noodzakelijk. Voor het verwerken van de data moesten de antwoorden van twee vragen ('spreekt u Studententaal' en 'spreekt u Straattaal') gehercodeerd worden tot duidelijke ja's en nee's. Bij twijfelgevallen is telkens gekozen voor de mening van de respondent in plaats van die van de onderzoeker, om te voorkomen dat

mijn eigen ideeën over Studententaal en mogelijke demografische bepaaldheid daarvan de resultaten teveel zouden beïnvloeden. Op deze regel is eenmaal een uitzondering gemaakt: de volgende reactie op de vraag of de respondent Straattaal spreekt, zou volgens dit systeem als positief moeten worden bestempeld. De reactie is echter als een ‘nee’ geïnterpreteerd:

(1) Ik zeg wel eens Cool! Maar dat is ook alweer uit hè?

In het volgende hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten besproken.

Resultaten

Op de vraag of Studententaal bestaat, reageerde een significant overgroot deel van de respondenten bevestigend² (151 van de 185). Ook bij de focusgroepen was dit het geval: slechts één persoon ontkende hier het bestaan van een dergelijke variëteit op basis van de gedachte dat ze dit geen ‘taal’ vond:

(2) K: [...] maar ik zou het inderdaad geen taal noemen je zou geen hele zin in Studententaal kunnen zeggen.

Dat het hier alleen een terminologisch en geen ontologisch probleem betreft, blijkt dat ook K bevestigt dat studenten een voor hen unieke afwijkende spreekstijl kunnen hanteren. Bij nadere bestudering bleek dat bij veel respondenten van de enquête die aangaven niet te denken dat er zoiets bestaat als Studententaal een vergelijkbaar dilemma plaatsvond. Het is hierom, in combinatie met het overwegend positieve antwoord op de vraag, dat in de rest van de bespreking van deze resultaten zal worden aangenomen dat er een werkelijke variëteit bestaat die zou kunnen worden gevangen onder de naam ‘Studententaal’. Het is alleszins mogelijk dat een ander label nog beter zou functioneren, maar het woord *Studententaal* wordt ook buiten dit onderzoek gebruikt en is uit pragmatisch oogpunt afdoende. In de volgende paragrafen zullen aan de hand van de subvragen enkele resultaten uit het onderzoek besproken worden: hierbij is gepoogd zo uitputtend mogelijk te zijn, maar op voorhand kan ook al gezegd worden dat geenszins alle mogelijk opmerkelijke resultaten behandeld zullen worden. Om deze reden wordt de volledige uitwerking van de focusgesprekken ook opgenomen als bijlage C³.

Karakteristieken van Studententaal

Binnen de focusgroepen was een eerst-gegeven antwoord op de vraag wat Studententaal precies zou zijn een opsomming van woorden die tot het lexicon konden behoren; ook bij de enquête was dit met regelmaat het geval⁴. Studententaal lijkt dus in eerste instantie een lexicaal fenomeen te zijn, of dit is het aspect waarvan de meeste respondenten zich in eerste instantie het meest bewust lijken te zijn. Studententaal kent veel afkortingen zoals *geru* (gemeenschappelijke ruimte), *prela* (pre-relatie) of *stuko* (studentikoos). Zeker een gedeelte hiervan eindigt op een -a, -i of -o, maar lang niet altijd – en een afkorting als *bvo'tje* (biertje

---

² $t(184) = 11,075, p < 0,001$

³ De volledige resultaten van de enquête zijn voor de geïnteresseerden bij mij op te vragen via y.b.t.hensen@students.uu.nl.

⁴ Een overzicht van alle gevonden woorden kan worden gevonden in bijlage D.

voor onderweg) komt juist weer nooit voor zonder het suffix -tje, waarmee het woord toch weer op een schwa eindigt in plaats van de meer opmerkelijke -o.

Naast afkortingen worden sommige Engelse woorden gebruikt, soms in een verbasterde vorm zoals *chill* of *fixen*. Verder krijgen sommige bestaande Nederlandse woorden een nieuwe betekenis, zoals *regelen* (met iemand zoenen) of *bertjes* (mooie meisjes); wordt er sporadisch uit het Latijn geput (een *adtje* is het in één teug leegdrinken van een glas, van ad fundum; tot de bodem) en maken studenten nieuwe samenstellingen (zoals *grondpizza*, een nogal grafische aanduiding voor overgeefsel). Ook zijn er enkele uitroepen of vaste uitdrukkingen als ‘*vo* (wederom weer een afkorting: bravo, gebruikt om aan te geven dat de spreker instemt met de uitspraak of het plan van een gesprekspartner) en ‘bijzijn is meemaken’. Er zijn zeker de door Hoppenbrouwers (1989) genoemde betekenisgebieden te vinden binnen dit lexicon: veel woorden lijken betrekking te hebben op uitgaan, de consumptie van alcohol en de gevolgen hiervan, seks en seksualiteit, activiteiten van studentenverenigingen en het wonen op kamers – aspecten, kortom, die als specifiek studentikoos kunnen worden beschouwd van het dagelijks leven van de uitwonende student.

De nieuwe woorden lijken soms tot stand te komen omdat er nog geen woord bestaat voor het fenomeen dat benoemd wordt. Een voorbeeld hiervan kwam naar voren in een van de focusgesprekken, toen M in het bijzijn van J en K vertelde over de zelfbedachte term *figurant*:

- (3) M: “Een figurant, dat is iemand, als je in de stad bent, en je gaat naar de wc, en je loopt tegen iemand aan, en je zegt hoi en je gaat tongen met elkaar en je loopt daarna weer door, da’s een figurant.”
[gelach]
J: “Nou dat is best een prima ding.”
K: “Ja het bestaat.”
M: “Ja, het bestaat. [lachend:] Geloof me, het bestaat.”

Soms worden de woorden echter uit pure vernieuwingsdrang bedacht, om het taalgebruik fris en speels te houden. Een voorbeeld van het laatste zijn de vele synoniemen voor bier drinken, waarvan er zelfs zoveel bestaan dat het heeft geleid tot een generator als www.bakkenvrouwenals.nl, waar met een druk op de knop een computergegenereerde samenstelling gekregen kan worden van een woord voor bier, een woord voor drinken en een omschrijving voor een individu die veel kan drinken (bv. “Cylinders harken als Germaanse koningen”).

Studententaal kenmerkt zich echter niet alleen door lexicale elementen: ook wordt regelmatig gesproken over twee prosodische elementen, namelijk een randstedelijke uitspraak van woorden (veelal omschreven door de respondenten als een Gooische of Leidse R of een Zuidas-accent), vergezeld van een schorre stem of een ‘luie’ uitspraak. De sketches van Jiskefet onder de verzamelnaam ‘De Lullo’s’ lijken hierbij een belangrijke invloed te hebben gehad en worden enkele keren zelfs bij naam genoemd in de enquête. Ook uit de focusgesprekken blijkt deze invloed: wanneer ik de vraag stel wat voor een

gevoel het gebruiken van Studententaal bij ze oproept, reageren C en S met een citaat van een van de sketches⁵, inclusief accent:

- (4) S: "Vlinders."
C: "Ik ben verlIEFD man."

De hierboven genoemde elementen worden regelmatig in verband gebracht met het studentencorps, ook door mensen van wie aangenomen mag worden dat ze geen lid zijn van een dergelijke vereniging (wat bijvoorbeeld blijkt uit het regelmatig spellen van deze verenigingen als 'het koor'). Buiten deze verenigingen komt het accent ook voor, maar doorgaans is het gebruik ervan dan spottend bedoeld:

- (5) C: "Daar zit wel de de ironie ook weer in, denk ik. Echt met die aardappel in de keel dan is het echt een ironisch dingetje. Maar of althans voor de gemiddelde, de gemiddelde student."

Ook binnen in elk geval één corps wordt het in die hoedanigheid gebruikt, zoals blijkt uit een informeel gesprek met een Eindhovense oud-student die bij het studentencorps van die stad heeft gezeten: daar is het accent ook zeker bekend, maar wordt het enkel in ironische zin ingezet. Ditzelfde zou kunnen gelden voor corpora in andere steden, maar aangezien ik geen gegevens heb over welke respondenten van de enquête lid zijn van een dergelijke vereniging, kan ik daar geen definitieve uitspraken over doen.

Ten slotte blijkt zowel uit de enquête als de focusgroepen dat het gebruik van Studententaal een andere houding tegenover vulgarismen zoals *fucking*, *tering*, *kanker* (hoewel over dit specifieke woord verschillende meningen bestaan), of *schijtziek* met zich meebrengt. Een respondent van de enquête formuleert het als volgt:

- (6) Zeker een andere houding tegenover vulgair taalgebruik. Het is veel normaler om in gebruik te nemen en heeft niet altijd de negatieve lading die "ouderen" voelen.

Een van de ondervraagden in een focusgroep geeft aan dat hij vermoedt dat dit als antibeweging werkt die volgt op het op kamers gaan: taalgebruik dat thuis niet getolereerd werd, wordt dan juist ingezet, om de nieuwverworven vrijheid te onderstrepen. Het gebruik van sommige krachttermen verliest op den duur zelfs zijn vulgaire imago, zoals blijkt uit de verbaasde en gekscherende reactie van S wanneer D aangeeft slecht met het makkelijke gebruik van studenten van het woord 'fucking' om kan gaan:

- (7) S: "Omdat je zo weinig seks hebt? Maar je beledigt dan toch niemand?"

Tevens zou deze passage als voorbeeld kunnen dienen van wat Appel (1999) bij de analyse van Straattaal omschrijft als "[...] geritualiseerde beledigingen, vooral bedoeld als 'taalspel'" (p. 52): zowel S' ontkennen van het mogelijk aanstootgevende karakter van het woord *fucking* als de als beledigend interpreteerbare maar door D niet zo opgevatte grap over hoeveel seks D zou hebben, duiden op het feit dat de vulgarismen en grove humor

---

⁵ Te vinden via: <https://www.youtube.com/watch?v=o03xFZw8DoU>, verwezen wordt naar het gedeelte tussen 04:50 en 05:09.

een beledigende lading dragen maar in plaats daarvan meer worden beoordeeld op hun creativiteit van taalgebruik.

Gebruikers

De grootste open deur die door de respondenten is ingetrapt, is de volgende: Studententaal wordt gesproken door studenten. Deze uitspraak wordt ondersteund door de demografische gegevens van de respondenten zelf, wanneer deze in verband worden gebracht met het antwoord op de vraag of de respondent Studententaal spreekt⁶: alleen onder de groep huidige studenten gaf de meerderheid aan het wel te spreken en naarmate de studententijd langer geleden is, wordt het relatieve aantal sprekers kleiner. Veel respondenten die aangaven vroeger gestudeerd te hebben, zeiden tevens Studententaal ‘nu niet meer’ te spreken:

(8) Nu niet meer (bewust), de noodzaak om bij die groep te horen is er niet meer

Ook leeftijd lijkt een significante invloed te hebben op het wel of niet spreken van Studententaal⁷: opnieuw was weer de enige meerderheid Studententaalsprekers te vinden bij respondenten onder de 26 en werd het aantal niet-sprekers naar verhouding (vrijwel in een rechte lijn) steeds groter naarmate de leeftijd omhoog ging, beginnende met evenveel sprekers als niet-sprekers bij respondenten tussen de 26 en 30 en toenemend tot nul sprekers, dus 100% niet-sprekers, in de groepen 61-75 jaar en 76+. Dat de ondergrens qua ontwikkelingsperiode waarschijnlijk ligt bij het begin van de studententijd, wordt bevestigd door een respondent die duidelijk aangaf nog te jong te zijn om Studententaal te spreken:

(9) Tja ik ben nog geen student dus ik denk het dan niet hè... wat er dan ook met “Studententaal” wordt bedoeld.

Tevens heeft het hebben van familie die studeert geen significant effect op het al dan niet spreken van Studententaal⁸: niet alleen lijkt het spreken van Studententaal dus (hoofdzakelijk) te behoren tot de sociale groep van adolescenten studenten, maar daarnaast lijkt er voor familieleden van deze studenten niet direct toegang te zijn tot de *peer group*.

Interessant genoeg lijkt er ook geen verband te zijn tussen geslacht en het wel of niet spreken van Studententaal⁹, ook niet als alleen wordt gekeken naar de groep huidige studenten¹⁰: mannen en vrouwen gaven relatief ongeveer even vaak aan wel of niet Studententaal te gebruiken.

Sociale context

Er is een interessante relatie tussen verenigingen – en dan in het bijzonder corpora – en de rest van de studentengemeenschap als het Studententaal betreft: hoewel Studententaal zeer regelmatig in verband werd gebracht met die verenigingen, gaven zowel de respondenten als de focusgroepen toch ook duidelijk aan dat het ook hierbuiten werd besproken. M, die

---

⁶ $\chi^2(3, N = 155) = 18,153, p < 0,001$; Cramer's V = 0,342 (Hoog), $p < 0,001$

⁷ $\chi^2(5, N = 155) = 29,726, p < 0,001$; Cramer's V = 0,4 (Zeer Hoog), $p < 0,001$

⁸ $\chi^2(1, N = 155) = 1,956, p = 0,162$

⁹ $\chi^2(1, N = 154) = 1,005, p = 0,316$

¹⁰ $\chi^2(1, N = 71) = 0,199, p = 0,655$

een onderscheid maakte tussen ‘Algemene Studententaal’ en ‘Corpstaal’, omschreef de verhouding hiertussen als volgt:

- (10) M: Ik denk ook dat corpstaal dat is wat de burger als karikature Studententaal heeft denk ik.

Vaak werden verenigingen als bron van nieuwe woorden aangeduid, maar er bestond geen duidelijke consensus over de status van leden van die verenigingen als een soort ‘Studententaalelite’: veel mensen gaven aan de ‘verenigingstaal’ vooral ironisch te gebruiken, maar dit gold niet voor iedereen. Wel leek er een tendens zichtbaar onder de focusgroepen dat bij mensen die uit studentenverenigingen afkomstige termen zonder ironie gebruikten, doorgaans ook uit hun antwoorden afgeleid kon worden dat ze waarschijnlijk bij een dergelijke vereniging zaten: er zou dus een voorzichtige generalisatie kunnen worden gemaakt dat aan het verenigingsleven gekoppeld taalgebruik zoals *‘vo, burger* of *afpilsen* door zowel studenten binnen als buiten een vereniging gebruikt worden, maar door de eerste groep meer als onderdeel van de identiteitsvorming en door de tweede groep meer gekscherend, om de verenigingswereld op de hak te nemen (en daarmee wellicht bij te dragen aan een identiteit als ‘niet-verenigingslid’). Dat deze tweedeling niet volledig opgaat, bewijst het volgende fragment uit een focusgesprek met onder andere E en V, waarbij V wel bij een studentenvereniging zit en E niet:

- (11) V: “Maar je moet wel bedenken dat het corps gewoon aanzien heeft binnen eh studenten. Niet zeg maar aanzien als in dat iedereen zegt van ‘Wow dat is zo cool’ maar iedereen associeert zeg maar het corps is voor iedereen wel zeg maar een soort van elite alleen iedereen heeft er een schijthekel aan.”
E: “Ja maar klopt maar zij zij willen zich ook wel soort van profileren als de elite. Dat is dat is wel grappig en zijn zij er misschien wel in vooraanstaand dat wij dan wel de woorden overnemen.”

Let hierbij ook op de vele onderbrekingen en herhalingen die in het taalgebruik van de twee voorbijkomen: dit zou kunnen wijzen op een actieve reflectie op het eigen gedachteproces, wat een diep nadenken over het onderwerp kan betekenen – blijkbaar hebben de studenten zelf ook nog geen duidelijke mening klaar wat betreft hun houding tegenover de sociale implicaties van het overnemen van taal uit de verenigingswereld. F vat dit gedachteproces als volgt samen:

- (12) F: Ik laat het nu klinken alsof ik er een hele grote afkeer van heb, dat is niet per se zo... ik probeer nu na te denken waar die negatieve connotatie dan vandaan komt die ik er dus eigenlijk wel degelijk bij heb en ik denk toch dat dat ergens een beetje, een stukje onoprechtheid is of zo. Ik denk dat we toch ergens een goed nastreefbaar voorbeeld klakkeloos volgen. Ik denk daarom dat dat veel mensen die niet in de corporale sfeer zitten toch die taal navolgen, ervanuitgaande dat die taal wel van de corpora zou komen, wat mij erg sterk lijkt.

Een verdere definiëring van de sociale context waarbinnen Studententaal wordt gesproken, is allereerst te vinden in het volgende: Studententaal wordt, net als andere vormen van Jongerentaal, gesproken binnen de eigen sociale groep. Dit kunnen medestudenten zijn in het geval van huidige studenten, of oud-studiegenootjes bij mensen die in een later stadium van hun leven zitten; in elk geval wordt het gebruik van Studententaal door bijvoorbeeld ouders, (oudere) collega’s of marketeers ongepast bevonden, zoals blijkt uit de negatieve

reacties die bij de focusgroepen kwam op een reclame van Croma¹¹. De ‘poging’ om Studententaal in deze reclame te verwerken, werd als uiterst geforceerd ervaren en als zodanig negatief beoordeeld:

- (13) C: Iedereen noemt elkaar gast, dat is blijkbaar heel belangrijk. Ik stel me voornamelijk voor hoe iemand van vijftig dit script heeft zitten schrijven en zoiets denkt van nou: laat ik eens effe Studententaal gaan hanteren.

Daarnaast wordt ook het zelf gebruiken van Studententaal tegenover ouders of collega’s als ongepast gezien, zoals K ook illustreert zodra het over een zekere, studentikoos bevonden en nogal vulgaire uitspraak gaat:

- (14) K: Als ik dat zou zeggen, dat zouden mijn ouders echt niet kunnen waarderen.

Het gebruiken van de juiste woorden kan soms ook een voorwaarde zijn om naadloos in die sociale groep te kunnen opgaan. Dit wordt geïllustreerd door de korte uitwisseling tussen de net ingetrokken huisgenoot E en de huisoudste G, wanneer het gesprek komt op verschillende synoniemen voor een gemeenschappelijke ruimte in een studentenhuus:

- (15) E: Oké. Wat zeggen wij?
G: We zeggen hier gewoon ‘woonkamer’.

Net als bij andere vormen van Jongerentaal wordt ook Studententaal gebruikt om de sociale identiteit te versterken en te bevestigen:

- (16) E: “Je doet het in je eigen kring en je voelt je ook heel chill dat je nu student bent en soort van helemaal vrij bent en soort van los en dat je nu je eigen gang kan gaan en zoveel kan zuipen als je wil.”

Veel van de locaties die worden aangedragen als plaatsen waar Studententaal wordt gesproken, zijn dan ook op de een of andere manier gekoppeld aan verzamelingen studenten: studentenhuizen worden genoemd en verenigingsgebouwen, kroegen, de universiteit en het hbo, maar wellicht nog wel in het bijzonder studentensteden. Hiermee worden steden bedoeld waar grote hoeveelheden studenten wonen, vaak door de aanwezigheid van een universiteit of hogeschool. Opvallend is hierbij dat de voornaamste stad die wordt aangedragen Leiden is: deze stad in het bijzonder staat in studentenkringen bekend als een stad met een zeer rijke verenigingscultuur. Uiteindelijk worden de meeste studentensteden wel minstens één keer genoemd; enkel Breda, ’s-Hertogenbosch en Tilburg blijven zowel in de enquête als de focusgesprekken onbehandeld. Dit zijn net drie van de vier Brabantse studentensteden, maar hieraan zal ik geen verdere conclusies verbinden aangezien ik geen informatie heb over de geografische achtergrond van de respondenten, of hun attitude tegenover Brabantse studentensteden.

Regelmatig werd genoemd dat er waarschijnlijk wel verschillen zaten in het lexicon van stad tot stad, maar veel respondenten leken geen uitsluit te willen geven over hoeveel er verschilde. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat veel respondenten zich slechts deskundig voelden wat betreft het taalgebruik van één stad; de enige student bij de

---

¹¹ Te bekijken via: <https://www.youtube.com/watch?v=NPi7gQVrrPg>

focusgesprekken die uitdroeg in verschillende steden te hebben gewoond was J en hij was dan ook uitgesprokener in zijn kennis over regionale verschillen:

- (17) J: weet je wat tjemba betekent?
Ik: Nee?
J: Dat is troep, dat is iets Rotterdams.

Wel werden afkortingen voor studentenwijken (zoals IBB voor de locatie waar de focusgesprekken werden gevoerd) of termen als *uffe* (ietwat neerbuigende term voor een meisje van het UVSV; het vrouwencorps van Utrecht, gebaseerd op een verbasterde uitspraak van de eerste twee letters en daarom een woord dat waarschijnlijk exclusief beperkt is tot Utrechtse studenten) aangediend als argumenten om het vermoeden van regionale verschillen te ondersteunen. De onwetendheid hierover werd vervolgens weer benadrukt door een hardop overdenken hoe de meisjes van corpora uit andere steden dan genoemd zouden worden.

Ten slotte gaven zowel de respondenten als de focusgroepen aan dat Studententaal gebruikelijker was tijdens uitgaan:

- (18) C: “Hoe meer alcohol er in mijn bloed zit, hoe frequenter ik het zeg maar ook in ironische zin ga hanteren.”

Studententaal en Straattaal

Hoewel er geen significant verband bleek tussen Straattaal en een van de in de enquête bevraagde demografische gegevens geslacht¹², leeftijd¹³, het student zijn¹⁴ of het hebben van studerende familieleden¹⁵, was er wel een positieve correlatie tussen het spreken van Studententaal en het spreken van Straattaal: respondenten die aangaven Studententaal te spreken, gaven significant vaker aan ook Straattaal te spreken dan niet-sprekers¹⁶, zie ook figuur 1. In totaal gaven 29 respondenten aan Studententaal en Straattaal als compleet verschillend te zien en acht vermeldden de twee variëteiten als hetzelfde te zien. De overige 137 respondenten (blanco reacties niet meegeteld) beschreven welke overeenkomsten en verschillen ze tussen de twee variëteiten waarnamen.

---

¹² $p = 0,563$, Fisher's exact test

¹³ $\chi^2 (5, N = 151) = 6,093, p = 0,297$

¹⁴ $\chi^2 (3, N = 151) = 4,091, p = 0,295$

¹⁵ $\chi^2 (1, N = 151) = 0,570, p = 0,450$

¹⁶ $\chi^2 (1, N = 135) = 9,533, p = 0,002$; Cramer's $V = 0,266$ (Middel-Hoog), $p = 0,002$

Figuur 1: Aantal Studententaalsprekers vs. aantal Straattaalsprekers, in aantallen

		Spreek je Straattaal?		Totaal	
		Nee	Ja		
Spreek je Studententaal?	Nee	Aantal	81	4	85
		Verwacht	75,6	9,4	
	Ja	Aantal	39	11	50
		Verwacht	44,4	5,6	
Totaal		Aantal	120	15	135

Allereerst gaven veel respondenten aan dat zowel Straattaal als Studententaal als een groepstaal fungeert: de variëteiten versterken de onderlinge sociale cohesie en verduidelijken de afbakening van andere sociale groepen. Ook uit de antwoorden in de focusgroepen bleek deze overeenkomst. J gaf aan dat het spreken van Studententaal een bepaald ‘ingroup’ gevoel gaf, terwijl F, een student die zichzelf juist als Straattaalspreker profileert en zich verzet tegen het gebruik van Studententaal, over Straattaal zei:

- (19) F: En ja, wat voor een gevoel geeft het? Het is toch ergens wel *unity*, weet je? Het is toch wel ergens wel dat je met zijn allen een taaltje hebt wat je begrijpt, dat anderen weten wat je met hele specifieke dingen bedoelt.

Ook gaven veel Studententaalsprekers aan dat ze woordjes leenden van Straattaal (er moet dan gedacht worden aan woorden als *fissa*, *tatta*, *kech* en *lit*) en een tweetal woorden was zelfs dusdanig ‘ingeburgerd’ dat deze oorspronkelijke Straattaalwoorden als voorbeelden werden gegeven van Studententaal: de woorden *tantoe* en *skir* of *skeer* (de Studententaalsprekers gebruikten beide spellingen). Met het woord *kech* was bij een respondent niet geheel duidelijk of het als voorbeeld van studententaal werd bedoeld:

- (20) Ja ik spreek studententaal. #kech

Ondanks dit deels overlappende lexicon gaven veel Studententaalsprekers ook aan zichzelf geen ‘echte’ Straattaalsprekers te willen noemen: vaak betrof hun taalgebruik enkel die losse woordjes, of imiteerden ze Straattaalgebruikers in ironische zin. Hoewel Straattaal en Studententaal allebei vooral gesproken worden door jongeren, lijkt er een verschil te bestaan in welke sociale groepen het hanteren –dat is althans wat de studenten beweren:

- (21) Ik: Wat is Straattaal volgens jullie?
 S: “Daar zit ik veel minder in.”
 Ik: Waarom zit je daar minder in?
 S: “Ik ben niet van de straat weet je? Ik ken alleen eh ... nee zelfs dat ben ik vergeten.”

Studententaalsprekers lijken doorgaans enigszins neer te kijken op Straattaalsprekers. Ook uit de focusgroepen kwam deze gedachte naar voren:

- (22) J: “Als studenten zo praten...”
 [Huisgenoot]: “Dan ben je een klapmongool.”
 J [lachend]: “Ja.”

Ook de respondenten bevestigen deze neerbuigende houding: Studententaal werd regelmatig geassocieerd met elitair of *hautain* gedrag. Daarnaast werd Studententaal vaak als kakkerig gezien en sprekers ervan werden geacht uit een hogere sociale klasse te komen dan Straattaalsprekers. In tegenstelling tot Straattaal werd het in zijn geheel niet (expliciet) met etniciteit in verband gebracht en werd het als netter en grammaticaal correcter gezien dan Straattaal. Dat deze etniciteit minder een rol lijkt te spelen, wordt door één respondent als volgt verklaard:

- (23) [...] maar eventuele etnische achtergrond is niet per se een bepalende factor. Wel moet je je willen mengen in het wereldje van studenten, en in mijn ervaring zijn dat toch eerder types als *your average white boy* van een middenklasse gezin, dan mensen van armere komaf met een etnische achtergrond, hen trekt dat wereldje minder zo lijkt het. [...]

Dat Studententaal als netter wordt gezien, klinkt bijna paradoxaal als het met eerdere karakteristieken in verband wordt gebracht: Studententaal kenmerkt zich namelijk ook door vulgariteit en krachttermen. Een vereniging van deze twee aspecten kan worden gevonden in wat door een van de respondenten als volgt omschreven werd:

- (24) Ik denk dat studenten taal zich onderscheidt door het gebruik van 'sjieke' woorden in een platte context

Meer respondenten dachten iets vergelijkbaars over Studententaal: ook werd het een keer onderscheiden van Straattaal door Studententaal te omschrijven als “grof met een kakrandje”. Studententaal lijkt relatief weinig gebruikte woorden met een hoge status te gebruiken in een minder prestigieuze omgeving: een voorbeeld hiervan is het woord *escaleren*, een relatief ‘sjiem’ woord waarmee de minder prestigieuze situatie van het drinken van teveel alcohol wordt aangeduid (en meestal door de drinker zelf wordt aangekondigd in een zin als ‘Ik ga vanavond escaleren’). Wel stelt F:

- (25) F: Ik denk dat wat ze gemeen hebben is dat ze allebei meestal heel nonchalant en ook direct, wat grover zijn – misschien zouden oudere generaties het respectloos of brutaal noemen, weet je wel, ik denk dat dat wel iets is dat de jongere generatie zich aan heeft gemeten. Wat ik net ook al zei: een vriend van je ‘pik’ noemen is eigenlijk best wel vulgair, je gebruikt een geslachtsorgaan om iemand anders aan te duiden. Dat vind ik best wel grappig eigenlijk, maar heeft wel een bepaalde nonchalance in zich, en dat heeft Straattaal ook. Je zegt ‘*ewa mattie*’ en niet ‘*Goeiemiddag meneer*’.

Bij het bekijken van lexicale kenmerken van Studententaal en Straattaal is er een contrast dat direct in het oog springt: nieuwe (betekenissen van) woorden zijn bij Studententaal gebaseerd op het Nederlands en juist niet op talen van etnische minderheden, terwijl Straattaal juist wel in verband wordt gebracht met etnische diversiteit. Straattaal wordt daarbij ook als creatiever omschreven, vollediger en dynamischer.

Discussie

Nu de resultaten besproken zijn, is het mogelijk om de hoofdvraag te beantwoorden:

Hoe verhouden Studententaal en Utrechtse sprekers hiervan zich tot Type 1-talen zoals Straattaal of het MFD?

Er is dus een duidelijk (maar niet absoluut) onderscheid zichtbaar tussen Straattaal en Studententaal. Studententaal lijkt de karakteristieken te vertonen van een Type 2-taal aangezien het duidelijk niet geassocieerd wordt met etnische diversiteit, maar gebruikt wordt door jongeren die de mogelijkheid genieten om hoger op de sociale ladder te komen. Opvallend hierbij is dan echter wel dat in het lexicon van Studententaal (op het ironisch gebruikte woord ‘arbeider’ na) deze hoge sociale positie niet wordt benadrukt maar juist veel woorden zijn voor de ‘Sodom en Gomorrah’ van het studentenleven: eerder worden uitdrukkingen en woorden bedacht voor die aspecten van het studentikoze leven op kamers die de traditionele blik op het klimmen op de sociale ladder tegenwerken of uitstellen – zoals het drinken van veel alcohol, het uitstellen van studeren (soggen) of het onderhouden van (een veelvoud aan) onserieuze romantische partners.

De vreemde invloed van en tegelijkertijd verzet tegen het studentencorps, de (zelfverkozen) elite van het studentenleven, is in mijn ogen een duidelijke afspiegeling van de dualiteit die naar voren komt in het gebruik van Studententaal: gebruikers ervan dragen enerzijds met het gebruiken van Studententaal uit zich in een bevoorrechte positie te bevinden, door zowel de financiële als intellectuele middelen te hebben om een hogere studie te kunnen volgen met in de toekomst een verhoogde zekerheid op een functie op niveau. Deze elitaire positie wordt (op zijn minst ironisch) benadrukt en bevestigd door het gebruik van Studententaal. Anderzijds is er ook een zekere laconieke houding tegenover die elitepositie: door het vele gebruik van vulgarismen en krachttermen en het verzinnen van afwijkende woorden voor onverantwoordelijke en minder prestigieuze situaties, worden deze tot een duidelijk onderdeel van de studentencultuur gemaakt en tot een acceptabele gebeurtenis gerekend. Kortom: de student bevestigt zijn privilege maar rebelleert daar ook tegen en neemt zichzelf ook niet helemaal serieus – hij is *in the know* dat niet elk biertje een pilsje is maar blijft het toch stug een ‘pilsje’ noemen.

Toch staat Studententaal niet in een absoluut contrast met Straattaal: bij beide variëteiten worden, zoals Nortier (2018) het formuleerde, stijlgebruik en talig spel ingezet om een identiteit en levensstijl te construeren en uit te drukken. Het gebruik van de variëteit door mensen die niet tot de beoogde sociale groep behoren (zoals ouders of docenten) wordt als ongewenst beschouwd, en naarmate de sprekers naar nieuwe levensfasen doorgaan neemt het gebruik van de variëteit af. Toch fungeert Studententaal duidelijk niet als anti-taal: de bronnen waaruit geput wordt – (verouderd) Nederlands en ‘sjieke’ woorden – bevestigen eerder de sociale mobiliteit dan dat een desinteresse hiertegenover wordt uitgedragen.

Verder onderscheidt Studententaal zich van Straattaal in dat het gebruik ervan niet (direct) met mannelijkheid of vrouwelijkheid in verband wordt gebracht, maar door zowel vrouwen als mannen gebruikt wordt. Er wordt absoluut onderscheid gemaakt tussen het vrouwelijke en mannelijke geslacht, maar zij lijken beide in gelijke mate te mogen deelnemen aan de creatie, verspreiding en het gebruik van Studententaal. Dit zou te maken kunnen hebben met het prestigieuzere karakter van Straattaal, aangezien Nortier (2017) ook aangeeft dat meisjes doorgaans meer prestigieuze variëteiten willen gebruiken en stimuleren – en ook vrouwen kunnen lid zijn.

Conclusie

In het voorgaande onderzoek heb ik onderzocht wat de verhouding was tussen Studententaal en Type 1-talen als Straattaal. Ik heb hierbij vastgesteld dat Studententaal een Nederlands voorbeeld lijkt te zijn van een Type 2-taal, met als voornaamste bijzonderheid dat het lexicon zich eerder lijkt te betrekken op de juist sociaal minder acceptabele kanten van het studentenleven in plaats van de bevoorrechte positie.

Dit kwam onder andere naar voren in het gebruik van vulgarismen en ander grof taalgebruik. Het aandragen hiervan door de respondenten kwam echter niet volledig uit de lucht vallen: zoals te zien is in bijlage B, vraag 6 staat een verwijzing naar vulgair taalgebruik in de vraagomschrijving vermeld. Hierbij is echter gestreefd naar een neutrale formulering: er werd zo min mogelijk ingevuld over de mogelijke houding van Studententaalsprekers tegenover vulgair taalgebruik en het is dus nog altijd aan de respondenten zelf geweest om te formuleren dat studenten meer vulgaire taal hanteerden. Ook waren respondenten die zich uitlieten over dit onderwerp unaniem in hun uitspraak dat het gebruik van vulgarismen als gebruikelijker werd ervaren en werd de gedachte ondersteund door uitspraken uit de focusgroepen en het literatuuronderzoek. Om deze reden heb ik dit aspect van Studententaal niet uit de karakterisering weggelaten. Wel ben ik mij bewust van de redenering dat respondenten waarschijnlijk sneller geneigd zullen zijn om iets afwijkends te bevestigen dan om het te ontkennen, en om deze reden zal eenduidiger onderzoek nodig zijn om het gemakkelijke gebruik van vulgarismen binnen Studententaal definitief te onderschrijven.

Ook heb ik in het voorgaande onderzoek ondervonden dat het wel of niet spreken van Studententaal leeftijdsgebonden is. Hierbij heb ik een leeftijdsategorisering aangehouden waarbij alle jongeren – alle respondenten tussen de 11 en 25 jaar, dus pubers zowel als adolescenten – in een groep werden geschaard. Dit is een vrij grote, qua persoonlijke ontwikkeling zeer diverse groep, waardoor het lastiger wordt om Straattaalsprekers en Studententaalsprekers op een mogelijk leeftijdsverschil te onderscheiden; wel maakte deze groepering het mogelijk om met zekerheid te kunnen vaststellen dat Studententaal als een Jongerentaal kan worden gezien. Verder mogelijk vervolgonderzoek zou zich daarom meer specifiek op jongeren kunnen richten en mogelijk ook onderzoeken of vroegere gebruikers van Straattaal op latere leeftijd Studententaal gaan gebruiken.

Ook zou vervolgonderzoek zich meer in het bijzonder kunnen richten op de invloed van verenigingen op het ontstaan en gebruik van Studententaal: wegens een beperkte tijd en de wens om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van het onderwerp Studententaal, is met opzet niet gekozen voor focusgroepen in verenigingsverband maar in plaats daarvan de gezamenlijke ruimtes van ‘gewone’ studentenhuizen. Toch is het niet onwaarschijnlijk dat binnen dit verenigingsverband een andere (visie op) Studententaal wordt gehanteerd, de details waarvan met interviews binnen een sociëteit mogelijk aan het licht kunnen komen – dat de locatie hierbij ook van belang kan zijn, is een gegeven waar men zich binnen het sociolinguïstische onderzoeksgebied steeds bewuster wordt (Nortier, 2018; Universiteit Utrecht, 2017) en wat ook hier van toepassing is.

Tot slot is in dit onderzoek geen verschil gevonden in de identificatie van mannen of vrouwen met het gebruik van Studententaal. Dit hoeft echter niet te betekenen dat er geen verschil in hoeveelheid of frequentie van gebruik kan zijn, of – zoals Hoppenbrouwers (1989) heeft vastgesteld wat betreft Jongerentaal – in kennis of gebruik van specifieke woordgroepen binnen Studententaal. Ook hierover zou nader onderzoek duidelijkheid kunnen geven.

Referenties

- Agar, M. (1994). *Language shock: Understanding the culture of conversation* William Morrow & Company.
- BALLINNN' Redactie. (2017). Het 'smibanese woordenboek' is vanaf nu verkrijgbaar. Verkregen van <http://ballinnn.com/het-smibanese-woordenboek-vanaf-nu-verkrijgbaar/>
- Bogue [Bogue Rotterdam]. (2012, November 20). *STORY: Straattaal* [videobestand]. Verkregen van <https://www.youtube.com/watch?v=eTzkerYFxmI>.
- CBS. (2018a). StatLine - bevolking; kerncijfers. Verkregen van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37296ned/table?ts=1523887090510>
- CBS. (2018b). StatLine - leerlingen, deelnemers en studenten; onderwijssoort, vanaf 1900. Verkregen van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37220/table?ts=1523915564729>
- Cornips, L. (2004). Straattaal: Sociale betekenis en morfo-syntactische verschijnselen. *Taaldeman, Man Van De Taal, Schatbewaarder Van De Taal*,
- Cornips, L., de Rooij, V. A., & Reizevoort, B. (2006). Straattaal: Processen van naamgeving en stereotypering. *Toegepaste Taalwetenschap in Artikelen*, 76(1), 123-136.
- Gillissen, A. (1994). *Het eerste nederlandse studentenwoordenboek*
- Hoppenbrouwers, C. (1989). Kennis en gebruik van Jongerentaal. *Tabu. Taalkundig Bulletin Van Het Nederlands Instituut Van De Rijksuniversiteit Groningen*, 19(3), 130-148.
- Kuitenbrouwer, J. (1987). *Turbo-taal: Van socio-babble tot yuppie-speak* Aramith.
- Nortier, J. (2009). *Nederland meertalenland: Feiten, perspectieven en meningen over meertaligheid* Amsterdam University Press.
- Nortier, J. (2017). Gender-related online metalinguistic comments on Straattaal and moroccan flavored dutch in the moroccan heritage community in the netherlands. *Applied Linguistics Review*, 0(0) doi:10.1515/applirev-2017-0047
- Nortier, J. (2018). Youth languages. In G. Oberdorfer, & A. Ziegler (Eds.), *Proceedings of the 8th international conference on youth languages* () Nog niet gepubliceerd.
- Nortier, J., & Dorleijn, M. (2008). A moroccan accent in dutch: A sociocultural style restricted to the moroccan community? *International Journal of Bilingualism*, 12(1-2), 125-142.
- SSH XL.Ina boudier-bakkerlaan. Verkregen van <https://www.sshxl.nl/steden/utrecht/kamer-studentencomplex/ina-boudier-bakkerlaan>

Staverman, W. H. (1941). Bij het eeuwfeest van klikspaans "studententypen". *De Nieuwe Taalgids*, 35, 25-35,63-82.

Universiteit Utrecht. (2017). Sociolinguist seeks urban geographer. Verkregen van <https://www.uu.nl/en/news/sociolinguist-seeks-urban-geographer>

Vooyo, C. G. N. (1951). Leidse Studententaal van ± 1700. *De Nieuwe Taalgids*, 44(1), 51.

Bijlage A: initiële vragenlijst

Bestaat er volgens jou zoiets als Studententaal? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat typeert het volgens jou, waar bestaat het uit?

Spreek je zelf Studententaal? Zijn er specifieke groepen of situaties waarbinnen je het juist wel of juist niet spreekt? Wat is je gevoel bij het spreken ervan?

Wat is Straattaal in jouw ogen? Zijn er verbanden tussen Straattaal en Studententaal? Zou je zeggen dat de twee helemaal niet overlappen, helemaal overlappen, of wel overlappen maar verschillen hebben?

In hoeverre is Studententaal aan Utrecht verbonden denk je? Ken je voorbeelden van typisch Utrechtse Studententaal, of juist behorend bij een andere stad? Wellicht behorend bij het huis of een vriendengroep?

Welke woorden, zinnen, accenten, uitspreekvormen versta je onder Studententaal?

Denk je dat je (bepaalde delen van) Studententaal gaat blijven gebruiken als je zometeen klaar bent met studeren?

Bijlage B: Screenshots enquête

Onderzoek naar studententaal

Alvast bedankt voor uw medewerking aan deze enquête. Op deze eerste pagina vindt u enkele demografische gegevens. Op de tweede pagina zullen u enkele vragen worden gesteld over studenten en studententaal, en daarna bent u klaar. Het onderzoek zal tussen de 5 en 10 minuten duren.

Wanneer de term 'student' wordt gebruikt, wordt hiermee iemand bedoeld die een HBO-opleiding of een universitaire opleiding volgt.

*Vereist

1. Hoe oud bent u? *

Kiezen ▼

2. Met welk geslacht identificeert u zich het meest?

- Man
- Vrouw
- Anders:

3. Bent u momenteel student of heeft u ooit gestudeerd? *

- Ja, ik ben nu een student
- Ja, ik heb in de afgelopen vijf jaar gestudeerd
- Ja, ik heb langer dan vijf jaar geleden gestudeerd
- Nee

4. Heeft u kinderen of andere familieleden die momenteel studeren of in de afgelopen vijf jaar gestudeerd hebben?

- Ja
- Nee

VOLGENDE

Verzend nooit wachtwoorden via Google Formulieren.

Onderzoek naar studententaal

Onderzoek naar studententaal

5. Bestaat studententaal volgens u?

- Ja
- Nee

6. Wat zijn volgens u typische kenmerken van studententaal? (denk aan bepaalde woorden, uitdrukkingen of accenten, of een andere houding tegenover bijvoorbeeld vulgair taalgebruik)

Jouw antwoord

---

7. Is studententaal hetzelfde als bijvoorbeeld straattaal of hiphoptaal, of zijn er verschillen (en wat zijn die dan)?

Jouw antwoord

8. Spreekt u zelf studententaal? Zo ja, welke termen of uitspraakvormen gebruikt u? Waarom of in welke situaties gebruikt u dit wel/niet?

Jouw antwoord

9. Spreekt u zelf straattaal? Zo ja, welke termen of uitspraakvormen gebruikt u? Waarom of in welke situaties gebruikt u dit wel/niet?

Jouw antwoord

---

10. Denkt u dat studententaal aan bepaalde groepen of locaties verbonden is, of niet? Zo ja, welke zijn dat dan?

Jouw antwoord

VORIGE

VERZENDEN

Verzend nooit wachtwoorden via Google Formulier.

Bijlage C: uitwerking focusgesprekken

De uitwerking van deze focusgesprekken is tot stand gekomen als onderdeel van het hiervoor besproken onderzoek. Op basis van dit onderzoek is er daarom voor gekozen om soms de uitspraken van de geïnterviewden letterlijk te citeren en soms om deze te parafraseren. Mijn eigen inbreng en opmerkingen zijn vetgedrukt weergegeven. De letterlijke citaten staan tussen dubbele aanhalingstekens, bij een parafrase is alleen de aanduiding van de geïnterviewde genoemd. Elke geïnterviewde is geanonimiseerd en heeft een unieke letter gekregen, die aan het begin van het focusgesprek opgesomd staan met enkele (elementaire) demografische gegevens. Alle ondervraagden waren student.

Focusgesprek 1

C: Man, 21, WO-student/Docent op middelbare school, zit niet bij een studentenvereniging

D: Vrouw, 22 jaar, WO-student, zit niet bij een studentenvereniging

S: Man, 24 jaar, HBO-student, zit niet bij een studentenvereniging

Bestaat er volgens jou zoiets als Studententaal? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat typeert het volgens jou, waar bestaat het uit?

Ja, ander soort van vocabulaire. Uitbreiding. Principe van Studententaal oorspronkelijk corpballen, mede dankzij jiskefet nu ook door studenten gebruikt in ironische zin. Maar ik zou het meer een dialect noemen dan een soort taal. Taal versta je het in eerste instantie niet als je het spreekt, en ik denk dat je Studententaal wel verstaat. Studententaal typeert zich door klanken.

C: “Daar zit wel de de ironie ook weer in, denk ik. Echt met die aardappel in de keel dan is het echt een ironisch dingetje. Maar of althans voor de gemiddelde, de gemiddelde student.”

D: Misschien gebruik je dat accent wel om duidelijk te maken dat je er afstand van wil nemen, dat dat niet is wie jij bent.

C: is humoristisch bedoeld en je hebt het accent nodig om zeker te laten zijn dat je het niet meent

Studenten komen overal vandaan. Maar ze groeien naar elkaar toe in een vorm van een soort van algemeen Nederlands waarin ze bepaalde kleine dingetjes uit hun oorsprong blijven houden.

Er zijn onder studenten ook heel veel manieren om te zeggen dat je een biertje gaat drinken. D: komt omdat bier drinken ook gewoon heel belangrijk is in de studentenwereld, dan komen er ook veel woorden voor. C: “Het is een beetje zoals sneeuw en eskimo’s.” D: “Of regen in Nederland.” Ook zijn er veel woorden voor sigaretten, voor seks. S: “NEUken” (met corpballenaccent). S: “het is wel opvallend dat er heel veel woorden zijn voor homo’s maar eigenlijk maar één voor lesbiennes.” C: “Ja daar hebben we wel een potje van gemaakt.” Veel woorden ook voor versieren (regelen) en dronken zijn – veel woorden voor dingen die komen kijken bij uitgaan. Braken, poepen. C: eigenlijk alles waar een taboe op rust, daar zijn we met zijn allen belachelijk veel woorden voor aan het bedenken. C: “Grappig dat we maar één woord hebben voor provoceren.” (iedereen lacht)

Krachttermen?

Absoluut. Opgevoed met het idee dat dat soort dingen niet moet kunnen, dus antibeweging als je met zijn allen bij elkaar komt en op jezelf gaat wonen, wordt het ook onderdeel van een taal.

Is het dan ook een krachtterm?

Bij 'fucking' totaal niet. Maakt ergens een superlatief van, maar...

D: "Ik heb wel altijd nog een beetje een probleem met de term 'fucking'."

S: "(grappend) Omdat je zo weinig seks hebt? Maar je beledigt dan toch niemand?"

D: "Nee maar ik denk altijd als het erbij wordt gehaald van, moet dat nou weer?"

C: "Kut is echt een lopende-bandwoord".

Lijkt Studententaal op corpstaal? Is het misschien hetzelfde?

Nee. S: "Maar is wel het makkelijkst" want stereotype. In elke groep studenten kan een eigen vorm van Studententaal heersen maar als je het op die manier bekijkt kan er binnen elk groepje dat er bestaat een los jargon heersen. Mensen op voetbal, of collega's. Bij studenten wordt het heel erg uitvergroot omdat, omdat....

C: "Omdat we niet binnen de normale maatschappij passen."

S: "En omdat we cool zijn."

C: "Dat heeft er zéker mee te maken. Ja. Echt onwijs cool ook."

Het taalgebruik dat ik thuis hanteer is heel anders dan het taalgebruik dat ik hier hanteer, maar het taalgebruik dat ik bijvoorbeeld bij Awatervrienden hanteer is ook weer anders dan wat ik hier doe.

Spreek je zelf Studententaal?

Ligt eraan waar die Studententaal ligt. Ik denk dat ik op den duur altijd Studententaal spreek zolang ik student ben, want zolang ik student ben is alle taal die ik hanteer in zekere zin Studententaal

S: "Als jij nou eerst eventjes Studententaal gaat definiëren, kunnen wij daarna bepalen of we dat spreken."

Zijn er specifieke groepen of situaties waarbinnen je het juist wel of juist niet spreekt?

Welke situatie je ook inzit, daar pas je je taalgebruik op aan. Dan zou Studententaal het taalgebruik kunnen zijn dat ik hanteer wanneer ik in mijn zijn als student ben, dus dat kan zijn ofwel bij de studievereniging, ofwel op een willekeurig terras in Utrecht, ofwel hier thuis, maar dat zijn ook weer allemaal verschillende soorten taal.

Wat is je gevoel bij het spreken ervan?

(A, met ballenaccenS:) "Vlinders." C: "Ik ben verliefd man." (verwijzing naar Jiskefets Lullo's) Groepsgevoel, wij begrijpen elkaar maar de buitenwereld begrijpt het niet.

Wat is Straattaal in jouw ogen?

S: "Daar zit ik veel minder in."

Waarom zit je daar veel minder in?

S: "Ik ben niet van de straat weetje? Ik ken alleen eh ... nee zelfs dat ben ik vergeten." Hoe heet het als je naar huis gaat? Oso. Niet naar oso, maar gewoon oso (lacht).

Zijn er verbanden tussen Straattaal en Studententaal?

Straattaal heeft veel meer Surinaamse Marokkaanse dat soort invloeden, leuk, gezellig, prima, terwijl Studententaal meestal veel meer elitaire toevoegingen heeft, wel in ironische zin, maar ik zie ook steeds meer Straattaal terugkomen in Studententaal. S: “Chill.” Geven allebei aan wel heel slecht in Straattaal te zijn. Maar Straattaal wordt meer geassocieerd met allochtonen. Gespannen stilte. Sorry ik bedoel mensen met die achtergrond.

Gebruik je zelf Straattaal?

S: “Als ik op straat ben.” (Geeft onserieus, humoristisch bedoeld voorbeeld)

C: “Woordjes”.

Wat voor woordjes?

C: “Ja, zoals osso, of...”

S: “...ik heb jou nog NOOIT osso horen zeggen...”

C: “Nee daarom, maar ik gebruik ze ook niet in deze eh situaties.”

Situaties = hier in huis. Vrijwel niemand hanteert ook in de een of andere vorm Straattaal, dus dan gaat B het ook niet doen.

S: “Ja maar we zijn ook niet op strááhaat...”

C: “Nee maar heeft er echt toTAAI misschien niets mee te maken. Dat weet ik niet maar...”

Zou je zeggen dat de twee helemaal niet overlappen, helemaal overlappen, of wel overlappen maar verschillen hebben?

C denkt dat er geen overlap is tussen Straattaal en Studententaal. D: “omdat ik denk dat ehm dat de mensen die Straattaal gebruiken ehm meer een soort hangjongeren op straat zijn en in een andere leeftijdscategorie vallen dan studenten.

B denkt dat het afhankelijk ook is van muzieksmaak. Als je als student een grote voorliefde hebt voor Nederlandse hiphop dat dat er ook voor zorgt dat je meer Straattaal hanteert.

C: “Ik dacht altijd dat Nederlandse hiphop een contradictio in terminis was maar er zijn ook steeds meer mensen in mijn omgeving, er zijn veel studenten die daar naar luisteren.”

In hoeverre is Studententaal aan Utrecht verbonden denk je? Ken je voorbeelden van typisch Utrechtse Studententaal, of juist behorend bij een andere stad?

Woorden waarmee je aan utrecht kan refereren: het Sticht, Trajectum, Utereg. S: “Hoe kom ik in Utrecht?” S: “Er zijn natuurlijk ook geen utrechtse studenten. Nou ja die zijn er wel, maar die zijn er vooral niet. Is allemaal import.” En die brei van import is heel erg te vergelijken met de brei die in amsterdam ontstaat en de brei van importstudenten die in leiden ontstaat. Of daar nou ook weer een gradatie Utrechtse brei bovenhangt, dat weet ik niet.

D: Ik denk dat wel. Aan het begin is dat denk ik nog niet zo, maar als mensen een tijdje met elkaar omgaan ontstaat er vanzelf taal tussen hen.

Kun je daar voorbeelden van geven?

D: ik denk dat dat meer iets is van verenigingen of zo, dus nee

S: Het is denk ik wel te kort door de bocht om te zeggen dat het hoort bij verenigingen want maar tien procent van alle studenten zit bij zo’n gezelligheidsvereniging.

C: en we hebben het zelf ook geïmplementeerd. In eerste instantie ironisch, maar na verloop van tijd valt die ironie eigenlijk weg. Hoewel je sommige dingen ironisch blijft gebruiken natuurlijk, zoals hertjes.

Wellicht behorend bij het huis of een vriendengroep?

S: “Oggel.” (C begint hard te lachen) manier om elkaar ’s ochtends in huis te begroeten, ontstaan omdat C volgens A “Heel hard ‘oggelt’” (Onomatopée voor het geluid dat ze zou maken als ze hoest), wat later verbasterd is naar ‘goeie OGgel’, wat weer lijkt op goeiemoggel. Woorden komen en gaan ook met andere huisgenoten.

D: “Vroeger zeiden ze hier in huis bijvoorbeeld eh, ‘weltsi’.”

S: “Dat is wel HEEL vroeger dan.”

D: “Ja kijk, daar heb je het al.”

A denkt dat je elkaar ook makkelijk bijnamen geeft, denkt dat dat misschien bij Studententaal hoort.

Algehele consensus over dat je eigenlijk niet met ‘kanker’ kan schelden. C: Maar voor veel mensen is dat niet het geval.

Patronen in Studententaal

C: “Hoe meer alcohol er in mijn bloed zit, hoe frequenter ik het zeg maar ook in ironische zin ga hanteren.”

Welke woorden, zinnen, accenten, uitspreekvormen versta je onder Studententaal?

SOGgen is zeker Studententaal. S: “Er zit zelfs het woord ‘studie’ in.” Op de middelbare school komt het ook voor. C: “Ik weet nog dat ik het zelf in de vijfde, zesde klas ook veel hanteerde”, misschien dat dat ook wel uit studententijd is overgewaaid. Onderbouw kende het niet.

C: “Ik heb die term daar wel eens laten vallen en toen keken ze me allemaal aan alsof eh, alsof ik hun moeder had doodgeschoten.”

S: “Echt?! Moet je ook niet doen.”

C: “Wat ook wel het geval was, maar ja...”

S: “... zijn ook veel moeders.”

C: “Dat zijn heel veel moeders!”

S: “Nou wat het is: elke leerling heeft natuurlijk een moeder.”

C: “Nou ja, niet elke – nu niet meer.”

Croma-reclame.

C: Die is heel vervelend, want heel geforceerd. Iedereen noemt elkaar gast, dat is blijkbaar heel belangrijk. Ik stel me voornamelijk voor hoe iemand van vijftig dit script heeft zitten schrijven en zoiets denkt van nou: laat ik eens effe Studententaal gaan hanteren.

Denk je dat je (bepaalde delen van) Studententaal gaat blijven gebruiken als je zometeen klaar bent met studeren?

Ik denk het wel, als je je oude studievrienden weer tegenkomt. Sommige woordjes blijven misschien wel hangen, zoals *chill*.

Focusgesprek 2

E: Vrouw, 19, HBO, zit niet bij een studentenvereniging

G: Man, 20, WO, zit bij een studentenvereniging

N: Vrouw, 20, WO, zit bij een studentensportvereniging

P: Man, 24, HBO, zit bij een studentenvereniging

V: Vrouw, 18, WO, zit bij een studentenvereniging

Y: Man, 20, WO, zit niet bij een studentenvereniging

Bestaat er volgens jou zoiets als Studententaal? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat typeert het volgens jou, waar bestaat het uit?

E: Ja, zeker. G: Ik denk dat er zeker studentenjargon is inderdaad. Gerelateerd aan alcohol. Afkortingen zoals Stuko, geru, rela, prela, kwarrel, scharrel, Vo, woorden die oorspronkelijk niet zo bedoeld zijn maar woorden zoals ‘oprecht’, bien, accepté, Y: joe N: ‘Maar dat zegt mijn moeder ook.’ G: burgerlijk, echte burgers, E: Maar dat is gewoon nederlands. G: Ik denk het niet hoor, dat dat zo normaal is. Iemand die door de weeks werkt en in de weekend zijn alcoholletjes drinkt, dat is de associatie die een student heeft met een burger en ik denk dat dat voor andere groepen niet is.

E: “Ook wel heel veel schelden met ziektes” V: “Ja maar dat is niet Studententaal.” G: “Neuhh heel de bevolking doet dat wel hoor.” Misschien dat bij de jeugd en bij studenten het woord ‘kanker’ wat vaker gebruikt wordt. Maar mensen van vijftig zeggen ook nog woorden als ‘tering’ en ‘tyfus’. E: Misschien is dat ook wel regiogebonden, als je wat meer in of rond Rotterdam woont, dat je dat dan al wat meer gebruikt.

Het gebruik van scheldwoorden, is dat dan studentikoos?

Nee. G: Maar misschien is dit wel Jongerentaal hoor maar wel het gebruik van bijvoorbeeld ‘kankergrappig’. Dat je het echt als bijvoeglijk naamwoord of bijwoord zelfs gebruikt, dat het wat zegt over een bijvoeglijk naamwoord. Als in: ‘dat is teringleuk’ of ‘kankerhard’. Dat zal je iemand van vijftig niet snel horen zeggen.

E: “Ja mijn vader die die wijst me er elke keer op: ‘Hè ik vind het zo raar dat jij ‘ziek’ gebruikt als je iets leuk vindt’, ‘Ziek leuk’” G: “Ja dat is inderdaad ook een woord dat ik heel veel gebruik maar dat is eigenlijk heeel raar.” E: “Ja, ‘huh waarom zeg je nou weer ziek, je bent toch helemaal niet ziek dat is echt heel vervelend’” G: maar mijn broertje van vijftien op de middelbare school zegt dat ook. E: En wat dacht je van woorden als gasten G: of chicks N: Hertjes is natuurlijk ook wel heel studentikoos. G: Dat is *next level* inderdaad. Y: “Hertjes is wel echt voor het eh corps” G: “Corps ja inderdaad”

E: Misschien ook wel een accent of zo, dat je extra ABN wil klinken. G: Beetje kakkerig. E: Alsof je eigenlijk uit Laren komt. Of uit Leiden. Haarlem. (LachenE:) Ik probeer het nu. N: Gewoon die aardappel in de keel. G: eigenlijk gewoon: Gást. Gozer. Vo. Soort van langere klanken of zo, ik weet niet. Y: Kennen jullie die reclame van Croma, dat ze die gehaktballen gaan maken? P: Klopt ja. Hee ehh gastuhh schaftuhh!

G: Oprecht is misschien ook meer jeugd dan studenten.

Hoe wordt ‘oprecht’ dan gebruikt?

G: “Ik vind dat oprECHT heel leuk.” N: “Maar opRECHT.” G: “En als iemand je niet geloofd, opRECHT?” (alledrie met overdreven inflexie) Als jij iets zegt wat ik niet geloof, ‘opRECHT?’ D en S kennen allebei een column van Aaf Brandt Corstius in de Volkskrant over dit woord. E: “Maar ook een woord als ‘forceren’, dat is al een heel oud woord maar dat wordt nu weer *pur sang* gebruikt.”

Is er een verschil tussen corpstaal en Studententaal?

Jaaaaa V: Maar veel Studententaal komt wel voort uit het corps. Zoals grondpizza, pandapunten, bien... G: Ik denk dat mensen die bij het corps zitten wat meer van dat soort woorden gebruiken maar dat er ook gewoon huizen zijn waar niemand bij het corps zit maar waar er wel allemaal Studententaal de hele dag door wordt gebruikt.

Bakken vouwen, pilsen, cylinders huffen, bakken wegtikken, bakken trekken G: mag ik een bakkie? Dat is geen bak koffie, dat is een biertje. P: Er zijn heel veel synoniemen voor biertjes drinken. En termen voor drinken nadat je brak bent.

G: Reparatiebiertje, P: Doorpakken

Kaal worden, laag gaan. Barfen, braken, braakje leggen, plaatje leggen, volumebarfje, controlebarfje, escalatiebarfje. G: Mensen zeggen ook best vaak dat ze *bad* gaan, dat is eigenlijk ook gewoon kotsen. E: Maar dat leggen en gaan, dat wordt op een hele andere manier gebruikt dan normaal. V: Heel grafisch omschrijven.

G: Escaleren is denk ik ook heel studentikoos, zo van: het is gisteravond weer geëscaleerd of ik ga vanavond escaleren. Het escaleert uit de hand.

E: Dat is ook weer dure woorden gebruiken omdat je het kan, maar dan in een hele rare context.

G: Maar ik denk dat dit dus niet alleen maar corps is. V: Maar het komt er wel uit voort, dus in principe wel. E: Ja.

V: “Maar je moet wel bedenken dat het corps gewoon aanzien heeft binnen eh studenten. Niet zeg maar aanzien als in dat iedereen zegt van ‘Wow dat is zo cool’ maar iedereen associeert zeg maar het corps is voor iedereen wel zeg maar een soort van elite alleen iedereen heeft er een schijthekel aan.”

E: “Ja maar klopt maar zij zij willen zich ook wel soort van profileren als de elite. Dat is dat is wel grappig en zijn zij er misschien wel in vooraanstaand dat wij dan wel de woorden overnemen.”

Spreek je zelf Studententaal?

Ja, ja ja P: “Ik denk zelf wel: bewust of onbewust.” E: Ik vind het ook wel lachen dat je bepaalde mensen kan herkennen aan dat ze bepaalde woorden wel of niet gebruiken, dat ook niet iedereen snapt.

Dus: kotsen, drinken, jongens en meisjes, seks?

Y: “Het dagelijks leven van de student.” D (lachend): “Ja voor iedereen toch?”

Zijn er specifieke groepen of situaties waarbinnen je het juist wel of juist niet spreekt?

Thuis niet, bij je ouders niet, als ik dronken ben dan ga ik helemaal los. G: Ik denk dat het er ook aan ligt in wat voor een kringen je bent. V: Bij verenigingen of als je op het Janskerkhof staat. G: Ik denk als ik met mijn jaarclub ben dan gaat het ook meer studentikoos. Maar dat komt omdat je dan over het algemeen aan het drinken bent en ik denk dat het ook wel met alcohol te maken heeft.

Ik zie jullie allemaal glimlachen zodra we het over Studententaal hebben. Is dit een onderwerp dat je leuk vindt? Vind je het leuk om Studententaal te praten?

Ja, zeker.

Wat is je gevoel bij het spreken ervan?

E: “Je doet het in je eigen kring en je voelt je ook heel chill dat je nu student bent en soort van helemaal vrij bent en soort van los en dat je nu je eigen gang kan gaan en zoveel kan zuipen als je wil.”

G: “Ik vind wel als mensen het teveel gaan gebruiken en om de zin ‘vo gaan zeggen of zo, dan vind ik het wel een beetje irritant”

E: “Nee kijk als ik met een groepje aan het werk ben dan is het raar als ik dat ga doen, maar als je aan zuipen bent is het juist soort van de bedoeling of zo.”

G: Een goeie vriend van mij roept om de zoveel tijd het woord ‘vo maar het is zo gek als hij dat doet, het voelt zo gek?

E: Misschien is hij er ook een beetje uit of zo.

G: Hij is er niet echt uit, hij is er nog wel in, maar hij is er wel op een heel andere manier mee bezig.

P: Hij begrijpt wel wat het betekent?

G: Ja ja ja. (lachend)

P: Want dat kan ook hè. Ik had laatst een maat die zei: ‘Ik vind het zo mooi, ik noem het eh plausibel

G: Dat is ook wel een studentikoos woord ja, plausibel

E: Ja maar dat komt misschien meer van die gekkies.

G: Brak is ook een studentikoos woord

E: Nou dat is wel van alle tijden hoor, dat zei ik vroeger ook al

G: Ik zei vroeger altijd ik heb een kater. Ik zei NOOIT brak.

V: Ik ben echt téring brak

E: Maar dat zei ik al toen ik, toen ik

V: Toen je twaalf was.

E: (lacht) Ja toen zei ik dat al, maar niet dat ik toen al brak was, maar wel als iemand anders dat was

N: Ik had vroeger een vriend en die... (moedeloze geluiden)

E: Haha ja.. “Club Rodenburgh was *lit*”

V: maar het is leuk om te doen omdat je in zo’n sfeer bent en je weet dat jij het *mag* doen als student, maar daarbij komt dan ook wel weer als je zeg maar mensen hebt die het niet mógen zeggen eigenlijk, maar ik weet even het woord niet, dat iedereen dan ook kijkt van: dit *mág* niet. Dat vind ik ook heel grappig.

E: Ja hè?

G: Het is een beetje gekkig

V: Maar je hebt ook als mensen bij een vereniging zitten, bij het corps of zo en ze horen iemand iets zeggen dat ze dan kijken van: béter doe je dat niet.

E: Ik vind het dan ook leuk om als ik bij jou in de buurt ben om dan juist iets als ‘vo te zeggen en af te tasten van: mag ik dit

P: Ik werd bij mijn ontgroening ook echt afgestraft als ik ‘stropdas’ zei in plaats van das.

Wat is Straattaal in jouw ogen?

E: Dat is gewoon een Marokkaans accent opzetten en dan denken dat je ermee weg kan komen G: Wat zei die jongen nu laatst? Ik ga helemaal brokko. (referentie naar een filmpje op dumpert:

http://www.dumpert.nl/mediabase/7397139/88c66fd5/domino_s_stuntweken_.html)

P: Straattaal is het verkeerd gebruiken van woorden als die of dat.

E: Maar dat is oprecht woorden op de verkeerde manier gebruiken en er dan geen spijt van hebben dat je ze op de verkeerde manier gebruikt. Dat je dan stoer bent omdat je de taal niet beheerst dús dat je een allochtoon bent. Terwijl je dat helemaal niet hoeft te zijn.

G: Je associeert het toch wel met allochtoon zijn.

Zijn er verbanden tussen Straattaal en Studententaal?

G: Nou woorden als chi-meid, dat ga ik nooit gebruiken.

V: Maar een woord als kaolo is dan weer heel studentikoos geworden. Als ik naar de almanak van Triton kijk, dan sluiten ze elke brief af met de kaolo groeten van Anna.

P: Maar dat deden ze eerder ook al met tantoe

V: Ja. Maar dat was eerst taal van de streets, weet je wel.

Gebruik je Straattaal?

V: Ja woorden als tantoe en kaolo maar dat is ook omdat het onderdeel is geworden van Studententaal.

P: Het zijn gewoon populaire trends, als het 'lekker bekt' dan wordt het woord overgenomen

Zou je zeggen dat de twee helemaal niet overlappen, helemaal overlappen, of wel overlappen maar verschillen hebben?

Ja blijkbaar overlappen ze dus wel. Het is gewoon leuk om af te wijken van het Nederlands. V: Maar ik ervaar die overlap niet. Het zijn ook uitersten in de bevolking.

Wat voor een uitersten?

V: Studententaal, studenten proberen zoveel mogelijk kakker te doen, en Straattaal...

E: Hoge sociaal-economische status en laag-economische

V: Nou ja daar zeg ik niks over, ik zeg alleen dat studenten proberen zoveel mogelijk als kakkers te praten, terwijl Straattaal juist is dat je doet alsof je van de *streets* bent.

G: Ik denk dat middelbare scholieren veel meer Straattaal gebruiken dan studenten. Maar ook op gymnasia. Maar hoe die jochies naar elkaar praten, dat is wat meer die Straattaal, ik denk dat dat op elke middelbare school wel gebeurt, terwijl dat is echt dat is totaal geen Studententaal. Tenminste, die overlap die merk je totaal niet.

Als het niet hoge sociaal-economische status is en lage, wat is dan wel het verschil?

G: De afkomst van het taaltje is misschien wel dat hoge of lage, maar het gebruik niet. Maar misschien is het ook wel een beetje wat je achtergrond is. Ik kom uit best wel een, ik ben best wel een beetje een kakker, en ik heb dan ook nóóit Straattaal gebruikt terwijl mensen om me heen het wel deden, zeg maar. Die gebruikten dan heel veel het woord 'G'

In hoeverre is Studententaal aan Utrecht verbonden denk je? Ken je voorbeelden van typisch Utrechtse Studententaal, of juist behorend bij een andere stad?

Nee. G: Nou ja het is wel grappig om te zien hoe studenten in verschillende steden hun woonkamers noemen. Geru is Utrechts (maar daar is ook niet iedereen het mee eens). In

Delft zeggen ze bijvoorbeeld G.R.. In Groningen zeggen ze weer W.K. V: Wij zeggen ook gewoon W.K.

E: oké. Wat zeggen wij?

P: We zeggen hier gewoon ‘woonkamer’.

G: het is ook heel Delfts van als ze willen dat het stil is, zeggen ze ‘Politesse’.

V: Dat gebruiken ze bij ons ook wel eens. Dat is een soort oproep van doe beleefd, gedraag je en daar hoort dan automatisch ook biP: hou je bek dicht.

P: Ik ken dat niet. Is dat nieuw?

G: Ik dacht dat politesse heel Delfts was.

E: In *Fenten* gebruikten ze ook veel ‘silentium’, en dat speelt zich in Amsterdam af.

Wellicht behorend bij het huis of een vriendengroep?

G: Dat kan wel hoor, een woord kan natuurlijk een bepaalde betekenis krijgen binnen een bepaalde gemeenschap terwijl het buiten die gemeenschap totaal geen betekenis heeft.

Y: Net zoals *living* bij ons.

G: Ja precies.

E: Wat?

G: En een klein voorbeeldje is natuurlijk ook de DWMND in de app, dat zegt alleen in ons huis zegt dat wat want dan wil je gewoon de wasmachine en de droger het liefst ook.

Dibs is Jongerentaal.

E: En misschien ook invloeden van het Engels? Want iets als ‘verschoning’ is dan juist weer een oud woord dat onder studenten teruggehaald wordt.

Welke woorden, zinnen, accenten, uitspreekvormen versta je onder Studententaal?

Soos, -cie, afkortingen van straatnamen: IBB, adten, afpilsen, almanak, brallen, brassen, brokkelen, bvo’tje, collegehemd, bal, cursist, dispuut, dichtgetikt, koning, feut, galaplicht, galamos, grondpizza, gestraald, hospi, jasje-dasje, jaarclub, instemming, kapstokhertje, keren, knor, vomeren, natte tosti, nominaal, lul, pauper, regelen, UB, panda, thuishuis, tsjak, unit, waakvarken, wegtikken, wipsteiger, 030 UUUUUUUUUUUU, pils hakken, pilsenbaas

Denk je dat je (bepaalde delen van) Studententaal gaat blijven gebruiken als je zometeen klaar bent met studeren?

Ligt eraan. Als je eindigt met iemand die ook student is geweest, ga je het misschien wel ophalen.

G: Ik denk dat ik het woord ‘stropdas’ nooit meer ga zeggen. P: In informele sfeer kan je het misschien wel houden, maar in formele sfeer waarschijnlijk niet.

V: Ik denk dat je het wel houdt maar dat je woorden als ‘vo of grondpizza niet meer in de mond neemt. Sommige dingen gebruik je binnen je clubje of vereniging dus daarbuiten doe je het dan gewoon niet.

Focusgesprek 3

J: Man, 28, WO, zit bij een studentenvereniging

K: Vrouw, 27, WO, zit niet bij een studentenvereniging

M: Vrouw, 24, WO, zit bij een studentensportvereniging

Bestaat er volgens jou zoiets als Studententaal? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat typeert het volgens jou, waar bestaat het uit?

K: Ik denk niet dat je het een taal kan noemen, het zijn een paar woorden die je veel gebruikt, maar daar kun je geen hele taal van maken. Veel te sporadisch om een taal te kunnen noemen. Verschilt per vereniging en stad. Sportvereniging is aanzienlijk anders dan studentenvereniging. En waar ligt de grens met gewoon de elitetaal van de Zuidas en de taal van het corps? Gebruik je die taal niet misschien gewoon om erbij te horen? Ik weet niet precies wat de voorwaarden zijn om iets een taal te noemen, maar ik denk dat het te klein is om zo te kunnen noemen, je kan geen hele zin in Studententaal maken.

Anderen denken wel dat er zoiets bestaat. Het eerst wat ze noemen is de Gooise 'r'. M: Ik denk dat het een soort van opperverheven ABN of zo? Het is een combinatie van heel veel talen, maar wel iets dat elke student spreekt. Spreken het ook zelf. M: ja maar K komt uit Blaricum, daar spreken ze allemaal al zo.

K stelt dat er in haar omgeving gewoon niet zoveel Studententaal wordt gebruikt. Al weet ze ook niet precies wat er onder Studententaal wordt gezien, dus dat is voor haar ook een beetje vaag. Af en toe zijn er wel hippe woorden, die elk jaar ontstaan door bijvoorbeeld social media en die dan in de roulatie komen, zoals *keeb* (Straattaal voor hoer, bekend op dit moment omdat rapper Boef daarover in opspraak was gekomen). Maar ze hoort wel weer dat mensen die nooit in het studentenleven hebben gezeten bijvoorbeeld niet eens weten wat een datediner is, of een 21-diner. Laatste is overgewaaid uit Amerika dus ze kan zich voorstellen dat er meer mensen zijn die dat wel kennen.

Spreek je zelf Studententaal? Zijn er specifieke groepen of situaties waarbinnen je het juist wel of juist niet spreekt? Wat is je gevoel bij het spreken ervan?

J: Spreken het tijdens een zuipavondje. Geeft een gevoel van een 'ingroup', ons soort mensen. Wat is dan het verschil met kakkertaal, vraagt K? J: hertje tackelen zeggen ze niet in Blaricum. M: of een gleufdier, überhaupt hertjes.

J: ken je die sketch van die radiocabaretier, die speelt een of andere corpgast?

(https://www.youtube.com/watch?v=Ua5ccEGIN_0)

M: maar dat zou ik dan weer geen Studententaal noemen, dat noem ik corpstaal, dat is echt wel weer een ander taaltje – dat spreek ik echt NIET. Dat is meer wat ik belachelijk maak wanneer ik zo..

K (over een studentikoze, nogal vulgaire uitspraak): Als ik dat zou zeggen, dan zouden mijn ouders dat echt niet kunnen waarderen.

Zou je Studententaal spreken bij je ouders?

K: Nee.

J: eerstejaars doen dat wel. Tweedejaars ook nog wel eens, die worden er helemaal ingezogen

M: Soms sluipt ie er wel eens doorheen hoor.

K: enige waar ik me wel mee inhou is fucking, of teringgrappig, dan zeg ik ‘dat was heel erg grappig’ of ‘dat was intens ku – ehh stom’. Kut doe ik ook niet bij mijn ouders.
M: Nee?

Onderscheid tussen corpstaal en algemene Studententaal?

J: Dat het corps bepaalde woorden waarvan andere mensen verkiezen om ze niet te gebruiken, omdat het corps ze gebruikt, maar er is gegarandeerd een deel overlap.

M: Ik denk ook dat corpstaal dat is wat de burger als karikature Studententaal heeft denk ik.

J: Het Gooi is ook een beetje de bakermat van de prefab, zeg maar.

Wat is Straattaal in jouw ogen? Zijn er verbanden tussen Straattaal en Studententaal?

J: “Straattaal ja dat zit er ook wel een beetje in.

M: “Daar ben ik niet zo in thuis.”

Kech, roffa, duku, pisi, niffi, osso

J: “Als studenten zo praten...”

Huisgenoot op de achtergrond: “Dan ben je een klapmongool.”

J (lachend): “Ja.”

J: of het nu terecht is of niet, er wordt wel een beetje neergekeken op mensen die zo praten. Petjes en scootertjes is de associatie die je erbij krijgt.

Zou je zeggen dat de twee helemaal niet overlappen, helemaal overlappen, of wel overlappen maar verschillen hebben?

Er wordt gewezen naar een meisje uit huis dat blijkbaar wat meer Straattaal gebruikt. Ze pesten haar hier een beetje mee, noemen haar ‘het goeie-doel-projectje’ die ze hebben opgenomen van de straat.

J: “Studenten praten niet straat. Soms voor de grap maar niet echt nee.”

Straattaalsprekers worden gezien als behorend tot een andere sociale groep dan studenten. J: “Soort zoekt soort.” Kakkers gaan niet om met gothics. Zijn misschien prima mensen, maar je zoekt toch je eigen soort mensen op. Daar praat je makkelijker mee, die snappen je grappen.

M: Maar ik denk wel dat die verschillen minder groot worden door zo’n Studententaal. Je woont met diverse mensen in huis maar je merkt de verschillen minder omdat je dezelfde taal spreekt.

Is er een overlap tussen Studententaal en corpstaal?

Ja.

J: Gasten van het corps of chicks, die zijn ook studenten. Maar die gaan er wat verder in, die zijn wat meer dichtgetikt zeg maar.

Is Studententaal verbonden aan bepaalde plaatsen?

M: ik heb geen idee, maar ik zou zeggen dat het in Leiden kakkeriger is.

J: weet je wat tjebba betekent?

Nee.

J: Dat is troep, dat is iets Rotterdams.

Korte discussie over hoe meisjes van het Amsterdamse studentencorps worden genoemd (in Utrecht 'ufjes' maar dat komt van UVSV)

Waarom wordt corpstaal ook buiten het corps gebruikt?

K: grappend.

J: Het straalt iets uit. Aandacht misschien?

Welke woorden, zinnen, accenten, uitspreekvormen versta je onder Studententaal?

Van 't patje, een hertje tackelen, zaadvragende ogen, fixen, regelen, te brak om te kakken, braken is meemaken, 'vo, goudgele rakker, rela, prela, exclusief, scharrel, kwarrel, figurant (maar die is van mezelf) Z: de eventuela_(Z gaat uitleggen wat daarmee bedoeld wordt, maar het wordt een erg verwarrend gesprek. De betekenis van de woorden rela, prela, eventuela en kwarrel worden ter plekke ter discussie gesteld en er wordt naar een gezamenlijke definiering van het onderscheid gezocht.) Stufi, Ome DUO, Tante Rita, soggen, schittermagisch

GOzeRRRRR

M: "Een figurant, dat is iemand, als je in de stad bent, en je gaat naar de wc, en je loopt tegen iemand aan, en je zegt hoi en je gaat tongen met elkaar en je loopt daarna weer door, da's een figurant."

(gelach)

J: "Nou dat is best een prima ding."

K: "Ja het bestaat."

M: "Ja het bestaat. [lachend] Geloof me, het bestaat."

Denk je dat je (bepaalde delen van) Studententaal gaat blijven gebruiken als je zometeen klaar bent met studeren?

Als je ergens gaat werken waar het gebruikelijk is.

Focusgesprek 4

F: Man, 21, HBO, zit niet bij een studentenvereniging.

Bestaat er volgens jou zoiets als Studententaal? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat typeert het volgens jou, waar bestaat het uit?

F: Nou ik denk van wel maar ik denk dat dat eerder iets leeftijdafhankelijk is dan iets wat van mensen die een studie doen is zoals denk ik elk segment uit de samenleving qua leeftijd een eigen taal heeft, maar terwijl ik dit zeg denk ik ook wel dat dit ergens wel een beetje met opleiding samenhangt dus ja, ik denk van wel. Ik denk dat een twintigjarige MBO-geschoolde een andere taal bezigt dan een twintigjarige universitair geschoolde.

Op welke manier is dat anders?

F: Ik denk dat taal in sommige contexten een soort mode-accessoire is wat je kan inzetten om je identiteit te bevestigen die je al dan niet jezelf hebt aangemeten of waar je je prettig in voelt. Jongen uit een achterstandswijk waar veel mensen wonen met een allochtone achtergrond, als dat politiek correct genoeg is, die toen ook zo is gaan praten – hij nam Marokkaanse slang over of zo. In die zin is het denk ik wel plaatsgebonden en misschien dat daar tegenoverstaat dat mensen uit het Gooi ook een bepaalde taal bezigen die zij weer bij zichzelf vinden passen. Dus bij de groep ‘studenten’ zou dat heel goed ook zo kunnen zijn. Maar ik denk dat het toch vooral met leeftijd en sociaal-economische factoren te maken heeft.

Is Studententaal iets anders dan Jongerentaal?

F: Misschien is Studententaal gewoon een onderdeel van Jongerentaal. Ik denk dat het wel heel erg met elkaar verweven is ja. Ik probeer nu ook te bedenken wat Studententaal zou moeten zijn... ik hoorde laatst iemand zeggen: elke Intratuin is een tuincentrum, maar niet elk tuincentrum is een Intratuin. Ik denk dat dat hetzelfde is voor Studententaal en Jongerentaal: Studententaal is altijd Jongerentaal – want studenten zijn altijd jongeren, behalve als je op je veertigste of zo nog een studie gaat doen, maar dat terzijde – maar ik denk niet dat Jongerentaal altijd Studententaal is. Ik denk bijvoorbeeld dat Straattaal ook hoort bij Jongerentaal, of een taal die hoort bij een bepaalde subcultuur.

Woorden als ‘vo, knor, mastuderen, soggen, tanken, zou je dat Studententaal noemen?

F: Wat hier heel erg aan opvalt is dat het allemaal termen zijn die uit het corporale circuit lijken te komen – om dat Studententaal te noemen, vind ik een beetje kort door de bocht: dan doe je net alsof alle Studententaal door corpora veroorzaakt wordt. Maar die laatste, dat tanken, dat is misschien wel iets dat interessant is, dat studenten over het algemeen wat meer zuipen dan andere bevolkingsgroepen, dat betekent dat daar veel slang ligt. Ik ken veel Studententaal dat gaat over overmatig alcoholgebruik en stappen en zo, in alle mogelijke contexten: Tanken, zuipen, laag gaan, kantelen. Misschien is dat wel typisch studentikoos in de taal: bepaalde metaforen voor alcoholgebruik. Ik denk dat dat het meest in de buurt komt van wat ik Studententaal zou noemen momenteel, waarbij ik nogmaals zou willen benadrukken dat corporale taal daar zeker een onderdeel van is, maar dat het een beetje makkelijk is om te zeggen dat dat alles zou zijn of zo. Dat is ook weer een hele afgesloten subcultuur die zijn eigen ding aan het doen is.

Hoe komen die termen dan in het taalgebruik van mensen daarbuiten terecht? Lenen ze die termen?

F: Ik vind het moeilijk om daar iets over te zeggen, maar wat ik wel om me heen zie is dat er voor heel veel niet-corporale studenten heel veel bewondering heerst voor corporale studenten, dus het lijkt me vrij logisch dat ze dan dergelijke taal gaan overnemen ja.

Wat voor een bewondering is dat dan?

F: Ik denk dat de corpora een bepaald ideaal tot in het extreme doortrekt, en dat veel mensen dat extreme randje niet kunnen betalen of niet willen doen maar toch heel ver die kant van het spectrum opbewegen. Dat is het ideaal van materialisme en carrièregerichtheid, een hele mooie buitenkant tentoonspreiden en een hele sterke hiërarchie inrichten waar maar mogelijk is, een cultuur van traditie en een cultuur van conservatisme. Waarom ik bewondering zeg is omdat ik denk dat veel mensen die ik zie graag een beweging die kant opmaken op het spectrum, zonder in extremen te vervallen.

Waar bewegen ze zich volgens jou dan vandaan? Wat is de andere kant van het spectrum?

F: Ik denk dat dat voor iedereen verschillend is. Ik kan me voorstellen dat het voor veel mensen een proces is van volwassen worden, zoals vrienden van mij ook op een gegeven moment hele nette kleding gingen dragen, terwijl dat in onze contreien helemaal niet gebruikelijk is. Ik vond dat hele mooie kledingstukken en dat stond ze fantastisch, totdat ik merkte dat ze die keuze niet hadden gemaakt vanuit esthetische mode-overwegingen. Maar dat je er een zeker charisma of imago mee aantrekt, en dat dat wel een hele belangrijke drijfveer was. Dat is wel iets dat ik opmaak uit dingen, ik heb het ze nooit direct gevraagd. Die stiekeme bewondering daarvan, die kant van het spectrum, zorgt er misschien voor dat ze wegbewegen van wat voor sommige mensen vrijzinnigheid of onvolwassenheid is; misschien zelfs wel armoede. Ik studeer aan de kunstacademie en zie die tendens niet bij mijn directe klasgenoten, maar wel bij vrienden en zo.

Ik laat het nu klinken alsof ik er een hele grote afkeer van heb, dat is niet per se zo... ik probeer nu na te denken waar die negatieve connotatie dan vandaankomt die ik er dus eigenlijk wel degelijk bij heb en ik denk toch dat dat ergens een beetje, een stukje onoprechtheid is of zo. Ik denk dat we toch ergens een goed nastreefbaar voorbeeld klakkeloos volgen. Ik denk daarom dat veel mensen die niet in de corporale sfeer zitten toch die taal navolgen, ervanuitgaande dat die taal wel van de corpora zou komen, wat mij erg sterk lijkt.

Wat is Straattaal in jouw ogen? Zijn er verbanden tussen Straattaal en Studententaal? Zou je zeggen dat de twee helemaal niet overlappen, helemaal overlappen, of wel overlappen maar verschillen hebben?

F: Ik denk dat er wel verschil is tussen Studententaal en Straattaal. Dat heeft denk ik te maken met subculturen die hun eigen taal vormen en ik denk dat de subcultuur studenten toch heel iets anders is dan de subcultuur die zich bezighoudt met Straattaal.

Welke subcultuur stel je je voor bij Studententaal?

F: Studenten is natuurlijk ook een hele brede groep weet je wel, want ik kan me voorstellen dat heel veel mensen gelijk aan vrij corporale studenten gaan denken, maar ik ben zelf ook een student. En als ik me zou moeten identificeren met of ik Studententaal bezig, dan denk ik niet. Wel Jongerentaal natuurlijk, ik gebruik wel heel veel termen en taal waarvan mijn ouders denken 'woow wat zegt ie nou'.

Kun je daar voorbeelden van geven?

F: Ik merk dat ik veel nonchalance in mijn taal – soms geforceerd maar vaak ook ongemerkt – heb: voorbeelden daarvan zijn bijvoorbeeld mensen gappie noemen, of ewa zeggen, challas of zo, dat is eigenlijk allemaal Straattaal merk ik nu op. En bijvoorbeeld termen van een vriend 'pik' noemen of zo, daar ben ik helemaal niet van. Dat doen wel heel veel mensen en ik hekel dat ook niet als mensen dat doen of zo, maar dat zou dan misschien wel eerder Studententaal zijn. Maar wat ik me bij Straattaal dan voorstel, dat zijn vaak

krachttermen met een buitenlandse inslag, die ik heel veel in muziek hoor die ik luister: hiphop uit grote steden, vaak door allochtonen met een achtergrond bestaande uit een verleden met activiteiten die plaatsvinden op straat, vaak illegaal – ik denk dat ik het zo het meest objectief heb geformuleerd. Misschien dat ik het taalgebruik daar ook een beetje van over heb genomen.

Vanwaar die objectiviteit?

F: Ik vind het altijd een beetje moeilijk als ik hele goeie bedoelingen heb maar ik zeg hele ruige dingen dat mensen denken van ‘hoe dat is een hele racistische, veroordelende jongen’, weet je wel. Ik kan het ook wel makkelijker maken: rappers zijn vaak drugsdealers geweest en als ze uit de stad komen dan hebben ze daar op straat die drugsdeals gemaakt en daar gaat het dan over. En daar hoort bepaalde taal bij: ik heb bijvoorbeeld laatst een liedje gehoord waar een rapper het de hele tijd over een djalla heeft. Toen dacht ik: wat is dat dan? Dat is een potentiële klant die bij hem zijn waar komt kopen. Ik gebruik dat woord niet, maar ik denk wel dat dat een heel specifiek voorbeeld is van Straattaal.

Zou je zeggen dat je eerder Straattaal spreekt dan Studententaal?

F: Ja, absoluut.

Denk je dat er misschien ook een overlap is?

F: Ja ik denk wel dat er een overlap is. Ik denk dat je dan vooral komt bij woorden, zinnen of termen maar eerder de manier waarop je taal bezigt, of zo. Ik denk dat wat ze gemeen hebben is dat ze allebei meestal heel nonchalant en ook direct, wat grover zijn – misschien zouden oudere generaties het respectloos of brutaal noemen, weet je wel, ik denk dat dat wel iets is dat de jongere generatie zich aan heeft gemeten. Wat ik net ook al zei: een vriend van je ‘pik’ noemen is eigenlijk best wel vulgair, je gebruikt een geslachtsorgaan om iemand anders aan te duiden. Dat vind ik best wel grappig eigenlijk, maar heeft wel een bepaalde nonchalance in zich, en dat heeft Straattaal ook. Je zegt ‘ewa mattie’ en niet ‘Goeiemiddag meneer’. Ik denk dat die nonchalance wel iets is dat ze gemeen hebben – maar bepaalde, specifieke termen, dat zou ik niet weten. Ik denk dat dat ook heel erg per scene verschilt, weet je wel. Ik kan me zo voorstellen dat Groningse studenten hele andere dingen zeggen dan Amsterdamse studenten.

En Utrechtse studenten?

F: Ik ken weinig Amsterdamse studenten, maar tussen Groningse en Utrechtse studenten zijn geen opvallende verschillen in hun taalgebruik. Ik denk dat veel van die Studententaal ook ontstaan is uit termen die gerelateerd zijn aan studeren aan een universiteit. Zoals dat het bijvoorbeeld de hele tijd over commissies gaat, dan heb je de kookcie en de ... –cie, wat ik soms best wel infantiele vormen vind aannemen maar dat terzijde – dat is denk ik wel Studententaal *pur sang*. Want een niet-student kan misschien wel in commissies zitten, maar zal geen hele kleine groepjes als –cies aan gaan duiden. Ik zie geen duidelijke verschillen tussen studenten uit verschillende steden. Ik kan me voorstellen dat er wel iets kan zijn, als je er grootschalig onderzoek naar gaat doen kun je denk ik vast wel iets ontdekken, maar zo met het blote oor denk ik niks.

In wat voor een situaties zou je wel of juist niet Straattaal gebruiken, en wat voor een gevoel geeft dat je dan?

F: Situaties waarin ik het wel gebruik is als ik omringd ben door mensen die dat óf ook doen, óf de indruk wekken dat ze een beetje ‘aan boord’ zijn, wat dat betreft. Dus veel vrienden van me spreek ik op zo’n manier aan, en dan heeft het ook meteen iets vriendschappelijks, eigenlijk. En ja, wat voor een gevoel geeft het? Het is toch ergens wel *unity*, weet je? Het is toch wel ergens wel dat je met zijn allen een taaltje hebt wat je begrijpt,

dat anderen weten wat je met hele specifieke dingen bedoelt. Dat is ergens wel fijn, ik denk dat dat vergelijkbaar is met mensen die hetzelfde beroep uitoefenen, die dan over iets heel specifiek heel diepgaand met elkaar kunnen praten. Ik denk als je dan een heel specifiek taaltje met elkaar bezigt, dat dat dan een beetje hetzelfde effect geeft.

Merk je ook wel eens dan dat je in een situatie terechtkomt waarin je alleen een Straattaalwoord ergens voor weet?

F: Ik denk dat het eerder een soort sfeertje is, wat Straattaal is, eerder dan losse woorden of zo.

Hoe zou je die sfeer omschrijven?

F: Als nonchalant. Iets grover en iets jeugdiger of zo. Maar ik kan me geen situaties voor de geest halen of überhaupt voorstellen dat ik alleen maar een Straattaalwoord ergens voor ken. Ik bedoel: ik beheers denk ik het Nederlands goed genoeg om alles zonder Straattaal te kunnen zeggen. Maar ja, dat is in sommige gezelschappen een beetje saai. Dan is het leuker om een beetje amicaal met elkaar te kunnen praten. Daar komt dan wel vaak Straattaal bij kijken.

Wat zou je ervan vinden als je ouders Straattaal zouden gebruiken?

F: Dat zou ik heel erg raar vinden, maar niet vanwege het leeftijdsverschil. Eerder omdat zij dan de taal bezigen van een subcultuur waar zij a. niet bijhoren en b. heel weinig kennis van hebben, iets dat heel ver van ze afstaat. Ik zou het willen vergelijken met dat ik nu heel veel moeite erin zou stoppen om Swahili te leren: uiteindelijk spreek ik het dan, dat is wel logisch want ik heb er tijd in geïnvesteerd, maar ik woon niet in Swahili, ik ben geen Swahili, dus het is heel onlogisch dat ik als persoon die taal bezig. Mijn ouders komen niet uit een subcultuur waarin Straattaal gebruikelijk is dus ze kunnen wel tijd erin investeren om die taal te leren spreken en daar is ook op zich niks mis mee, maar het is wel een beetje, het mist een beetje context of zo. Dus nee ik vind het niet raar als oudere mensen Straattaal spreken of zo, maar mijn ouders zijn vrij nette burgerlijke mensen dus het zou wel een stijlbreuk zijn in hun personage als zij ineens Straattaal zouden gaan spreken.

In hoeverre is Studententaal aan bepaalde ruimtes verbonden?

F: Dat denk ik zeer zeker. Een vriend van mij studeert aan de Radboud universiteit maar hij woont al zijn hele leven in Groesbeek en het dialect uit dat dorp is super specifiek en erg losstaand van Studententaal. Dus ik denk dat setting en geografische locatie daar wel degelijk invloed op hebben. Hij spreekt die achterhoekse platte taal ook met zijn vrienden, terwijl hij helemaal niet uit de achterhoek komt. Maar ze hebben dat zo geadapt dat dat heel dominant is als die groep samen is. Dus zelfs voor studenten is Studententaal zelf ook aan bepaalde locaties gebonden. En in virtuele omgevingen zoals fora of sociale media gaan die subculturen gewoon verder: als je je in een bepaalde subcultuur bevindt, kun je op Facebook daar gelijkgestemden voor tegenkomen. Ik denk niet dat je, als je een sociaal medium binnentreedt, dat je dan hele andere mensen om je heen hebt – en mocht je dat wel hebben, dan denk ik dat je daar geen Studententaal mee gaat spreken: dan breek je met de subcultuur waarvan dat onderdeel is. Als ik mensen niet zo goed ken, dan zal ik in eerste instantie zo neutraal mogelijk met ze spreken. Ik zou me ook niet kunnen voorstellen dat ik tegen mijn docenten Straattaal zou spreken: dan trek je dat ding helemaal uit de context. Dan heb je met je vrienden samen een soort taaltje, en dan ga je dat gebruiken tegen iemand die helemaal niet op de hoogte is van die afspraken.

Wat voor een afspraken zijn dat?

F: Wat bepaalde woorden betekenen, wat in welke context gebruikt kan worden, die nonchalante norm

Wil je nog iets anders kwijt?

F: Ik vind het sowieso heel leuk om hierover na te denken! Nu je me erover interviewt merk ik dat ik er toch wel echt een mening over heb en ik vind het leuk om er nu zo bewust mee bezig te zijn.

Bijlage D: Woordenlijst

Het opstellen van deze woordenlijst was geen onderdeel van het onderzoek, maar een bijproduct hiervan. De onderstaande lijst woorden is enkel alfabetisch geordend en er is geen aandacht geschonken aan de frequentie van de lemma's: de lijst dient simpelweg ter illustratie van wat door de respondenten en focusgroepen onder Studententaal werd verstaan, en pretendeert geenszins volledig te zijn of exclusief uit woorden te bestaan die alleen door Studententaalsprekers worden gebruikt. Naast elk woord staat een definitie zoals ik die zelf heb kunnen formuleren, maar deze definities zijn niet op juistheid of volledigheid gecontroleerd en dienen wederom alleen ter illustratie van het semantische web van studenten.

(uit de hand/klauwen) escaleren	teveel bier gaan drinken op een avond, alle remmen losgooien met uitgaan
Abactis	Secretaris van een verenigingsbestuur
abel (capabel)	benaming voor iemand die goed is in wat hij/zij doet
Accepté	uitspraak om aan te geven dat de spreker akkoord gaat met een uitspraak of mening van de toehoorder
Adten	van <i>ad fundum</i> , tot de bodem: het in een keer leegdrinken van een glas, meestal gevuld met alcohol
Afpilsen	een activiteit afsluiten met het drinken van een biertje
Almanak	boek waarin een vereniging terugblijkt op gebeurtenissen en leden in een al dan niet gewenste spotlight zet, vaak uitgebracht op of rond de datum waarop de vereniging opgericht is
ALV	Algemene Ledenvergadering, verplichte vergadering van verenigingen waarin zaken van algemeen belang van de vereniging besproken worden
a-relaxt	niet fijn, onprettig
bak(kie)	Biertje
bakken trekken	bier drinken
Bakken vouwen	bier drinken
bakken wegtikken	bier drinken
barfen	Overgeven
bibo	bierbon, lijst waarop wordt bijgehouden hoeveel bier iemand heeft gedronken
biebdag	dag die grotendeels of volledig wordt gespendeerd in een universiteitsbibliotheek, om zonder afleiding te studeren. Vaak in de aanloop naar een belangrijk tentamen of een grote deadline.

bien	Goed
braakje leggen	Overgeven
brak	moe van een heftige voorgaande avond, al dan niet met een kater
braken	Overgeven
braken is meemaken	gevleugelde uitspraak, vaak ironisch gebruikt als reactie op een avond die als zeer prettig werd ervaren maar waarbij de ander zoveel alcohol had gedronken dat hij moest overgeven
brassen	stoeien, vechten bij sommige borrels (meestal van corporale verenigingen). Kan ook duiden op het stelen van een voorwerp uit de ruimte waar de borrel gehouden wordt.
brokkelen	Overgeven
burger	Neerbuigende naam voor niet-student, iemand die elke dag van 9 tot 5 moet werken.
bvo'tje	Biertje Voor Onderweg: flesje bier dat wordt meegenomen om op de fiets naar of van een activiteit gedronken te kunnen worden
cantus	verenigingsavond die gewijd is aan zingen: veelal nederlandstalige nummers of verenigingsliederen, met ludieke straffen voor mensen die niet hard genoeg meezingen of niet (op tijd) aan een van de andere regels voldoen
chill	fijn, prettig
chillen	rustig samenzijn, of meer in het algemeen: tijd met elkaar spenderen
-cie	suffix, afkorting van 'commissie': staat achter letters of woorden als benaming van een commissie binnen een vereniging.
collegehemd	
controlebarfje	overgeven om de dronkenschap te beteugelen of de volgende dag de kater te beperken
corpsbal	gladde kakkerjongen die bij het corps zit. Denk aan een personage van de Lullo's van Jiskefet.
cursist	denigrerende term voor iemand op een HBO-studie

cylinders huffen	bier drinken
dibs	uitspraak om de eerste aanspraak op een plaats, voorwerp of persoon op te eisen
dichtgetikt	zo diep in het studenten(verenigings)leven zitten dat er een onkunde bestaat om er los van te denken
dies	'verjaardag' van een vereniging
discotaxi	taxi die je aan het eind van de avond neemt om thuis te komen
dispuut	kleiner groepje gelijkgestemden in een vereniging, vaak uit verschillende jaarlagen, die samen afspreken om elkaar beter te leren kennen
doorpakken	de dag van een kater opnieuw alcohol drinken om de kater kwijt te raken
driemannen	Drankspelletje
droeftoeter	onsympathiek individu
dude	aanduiding voor een mannelijke vriend
DWMND	Dibs op de WasMachine Na Deze: afkorting die in een groepschat wordt gebruikt om de wasmachine van het studentenhuus op te eisen zodra deze weer leeg is
ekkie	Euro
escalatiebarfje	overgeven omdat de avond uit de hand is gelopen
eventuela	romantische partner met wie de spreker wel een relatie zou willen, maar van wie hij/zij nog niet weet of de gevoelens beantwoord worden
exclusief	benaming voor een situatie waarin twee mensen enkel seksueel contact met elkaar hebben
externen	mensen van een andere vereniging/studentenstad
facking	verbastering van fucking, gebruikt als krachtterm
feut	eerstejaars, nog niet ingewijdde in het verenigingsleven die hierom een lagere hiërarchische positie inneemt. Alleen gebruikt bij corporale(re) studentenverenigingen
feuten	een feut in serieuzere of minder serieuze mate sarren

figurant	iemand met wie gezoend wordt, zonder dat de ander weet wie het is en zonder die persoon daarna (waarschijnlijk) ooit nog te zien
fiksen, fixen	zoenen met iemand, iemand versieren
G.R.	Gemeenschappelijke Ruimte, gedeelde ontspanningsruimte in een studentenhuis
galamos, galaplicht	ongeschreven regel dat het bed gedeeld wordt met de date naar een gala
gast	aanduiding voor een mannelijke vriend
geka	gemeenschappelijke kamer
geru	gemeenschappelijke ruimte
gestraald	gesloopt zijn door een heftige avond
gleufdier	denigrerende term voor een meisje
goudgele rakker	Biertje
gozer	aanduiding voor een mannelijke vriend
grondpizza	Overgeefsel
hard gaan	ongeremd drinken en feest vieren
held	positieve aanduiding van een individu
hertje	Meisje
hertje tackelen	een meisje versieren, ermee zoenen of naar bed gaan
HJ	huisjongste, de nieuwste inwoner van een studentenhuis of de jongste inwoner
hoe dan	uitroep van verbazing
honds(bien)	zeer goed
hospi	hospiteeravond, avond waarbij geïnteresseerden bij een huis langsgaan waar ze willen wonen om kennis te maken
IBB	Ina Boudier-Bakkerlaan, studentencomplex in Utrecht
iemand spelen	met iemand seksueel contact hebben met de belofte op vastigheid, en daar na de seks weer van afstappen
instemming	het door stemmen goedkeuren van een besluit

intens	bijwoord om het eropvolgende adjectief extra kracht bij te zetten
invallen	als vereniging ongevraagd binnenkomen bij een andere vereniging en heisa veroorzaken, vaak wel op vriendschappelijke of ludieke wijze
jaarclub	groep van studenten binnen een studentenvereniging die in hetzelfde jaar lid zijn geworden
jasje-dasje	gekleed gaan in een colbert, overhemd en stropdas
joe	uitroep van instemming of voor het nemen van verantwoordelijkheid
kaal (worden, gaan)	zeer dronken
kanker	bijwoord om het eropvolgende adjectief extra kracht bij te zetten (door sommigen als aanstootgevend beschouwd)
kaolo	bijwoord om het eropvolgende adjectief extra kracht bij te zetten
kapstokhertje	meisje bij een bewaakte garderobe
kerel	aanduiding voor een mannelijke vriend
keren	te ver doorschieten op een avond met drankgebruik en daardoor misselijk worden
KMT	KennisMakingsTijd, eerste periode van een nieuw collegejaar waarbij allerlei activiteiten worden georganiseerd om nieuwe studenten de stad te laten leren kennen en de mogelijkheid te geven zich bij een studentenvereniging in te schrijven
knor	Kent Niet Onze Regels: iemand die niet bij het corps zit en derhalve dingen zegt of doet die niet passen bij de corporale gedragscode
koffie doen	koffie drinken
koning(s)	zeer goed
kwarrel/quarrel	kwaliteitsscharrel: aanduiding voor een persoon met wie herhaaldelijk seksueel contact wordt gehad en voor wie ook gevoelens kunnen beginnen te ontstaan
laag gaan	te ver doorschieten op een avond met drankgebruik en daardoor misselijk worden

lekker (gaan)	goed reageren op de alcoholconsumptie tijdens een avond, een leuke avond hebben, goed in je vel zitten
leuk-leuk	écht leuk
living	woonkamer, vergelijkbaar met gemeenschappelijke ruimte
lul	aanduiding voor een mannelijke vriend
lustrum	viering van een vijf- of tienvoudige verjaardag van een vereniging, vaak door een week vol activiteiten te organiseren
maat	aanduiding voor een mannelijke vriend
mexxen	Drankspelletje
milf	Mother I'd Like to Fuck: aantrekkelijke moeder
moeilijk	bijwoord om het eropvolgende adjectief extra kracht bij te zetten
môge	Goedemorgen
mores	ongeschreven regels van een corporale vereniging
naar	vervelend, slecht
naar de getver gaan	te ver doorschieten op een avond met drankgebruik en daardoor misselijk worden
nassen	Eten
natte tosti	gladde kakkerjongen, vaak met een matje als kapsel, die zichzelf erg leuk vindt maar door de rest niet als een beetje een sukkel wordt ervaren
nice	goed, fijn, mooi
nog geneukt?	Humoristische gevleugelde uitspraak, ontleend aan Jiskefet
nominaal	niet bijzonder
noviet	eerstejaars, geïnteresseerd in het aansluiten bij een vereniging maar nog niet door de ontgroening heengekomen. Nog niet ingewijdde in het verenigingsleven die hierom een lagere hiërarchische positie inneemt. Alleen gebruikt bij corporale(re) studentenverenigingen

oggel	Goedemorgen
ome DUO	cynische aanduiding van de instantie die studiefinanciëringen e.d. regelt. Soort onbetrouwbare suikeroom.
op je muill	Humoristische gevleugelde uitspraak, ontleend aan een filmpje. Vaak als reactie op mensen die vragen of ze geld kunnen lenen.
oprecht	Veelvuldig (foutief) gebruikt adjectief om aan te duiden dat de spreker een uitspraak werkelijk meent.
p	Praeses, voorzitter van het bestuur van een vereniging.
panda	Iemand die al lang geen seks heeft gehad
pandapunt	Aanduiding voor de tijd dat je geen seks hebt gehad: voor elk tijdsinterval (verschillende meningen over dat interval) krijg je één punt.
pauper	minderwaardig, vaak arm individu
peukie doen	Roken
pik	aanduiding voor een mannelijke vriend
pils	Bier
pils hakken	bier drinken
pilsen	bier drinken
pilsenbaas	iemand die veel bier kan drinken zonder dronken te worden
plaatje leggen	Overgeven
plausibel	aannemelijk, ontleend aan een filmpje.
politesse	verzoek om stilte bij een verenigingsavond
pot	Lesbienne
praeses	Voorzitter van het bestuur van een vereniging
prammen	Borsten
prela	fase voorafgaand een relatie, waarin beide personen wel hebben uitgesproken een relatie te willen maar het nog niet zo willen noemen
priem	prima, instemming

prima	bijwoord om het eropvolgende adjectief extra kracht bij te zetten
proleet	denigrerende term voor een niet-student, iemand die een werkleven heeft
punten pakken	met iemand seksueel contact hebben
regelen	zoenen met iemand, iemand versieren
rela	relatie, vaak in combinatie gebruikt met prela. 'Is het een prela of al een rela?'
reparatiebiertje	biertje dat wordt gedronken om de kater te onderdrukken
reünist	oud-lid van een corporale studentenvereniging. Mag tijdens sommige activiteiten nog terugkomen naar de vereniging.
scharrel	aanduiding voor een persoon met wie herhaaldelijk seksueel contact is geweest
schittermagisch	zeer mooi, zeer goed
shit	algemene aanduiding voor een object, situatie of gebeurtenis
silentium	verzoek om stilte bij een verenigingsavond
sjaak (afhaak)	aanduiding voor iemand die regelmatig op het laatste moment afspraken afzegt
sjaars	eerstejaars, lichtelijk denigrerende term
skeer	arm, gierig
snavelen	Zoenen
SOG	StudieOntwikkend Gedrag, alle activiteiten die worden verricht op een moment waarop de persoon in kwestie eigenlijk had gepland om te studeren
soggen	studieontwikkend gedrag vertonen
soos	societeit, verenigingsgebouw van een studentenvereniging
stiefelen	Drankspelletje
stufi	Studiefinanciëring
stuko	Studentikoos

tantoe	bijwoord om het eropvolgende adjectief extra kracht bij te zetten
te brak om te kakken	vaste uitdrukking om aan te geven dat iemand een zeer erge kater heeft
tering	bijwoord om het eropvolgende adjectief extra kracht bij te zetten
thuis-thuis	Het ouderlijk huis, gebruikt om het onderscheid te maken met de kamer in een studentenhuis
tjak	algemene aanduiding voor een ondefinieerbare massa van iets, vaak in combinatie met eten
tjebba	Troep
UB	UniversiteitsBibliotheek
ufje	meisje van het UVSV, het vrouwencorps van Utrecht, compleet met stereotypische haardracht, kledingstijl en stem
uitspelen	In een bar blijven tot deze dichtgaat
uni	Universiteit
unit	algemene aanduiding voor een voorwerp of persoon
UUUUUUUUUUU	Uitroep, gebruikt om op ludieke wijze de stad Utrecht aan te halen
van 't patje	Dronken
van den frisse	Uitroep bij het proosten, gebruikt bij corporale verenigingen
verga	Vergadering
'vo	Afkorting van Bravo, uitroep van instemming, goedkeuring of bewondering
volumebarfje	overvloedig overgeven
vomeren	Overgeven
vuiig	vies, onguur
vvv-tje	Vriend(innet)je Van Vroeger, vriend of vriendin van voor de studententijd
W.K.	woonkamer, vergelijkbaar met gemeenschappelijke ruimte

waakvarken	lelijke vriendin van een mooi meisje die het mooie meisje afschermt
wegtikken	bier drinken
wipsteiger	Hoogslaper
zaadvragende ogen	mooie ogen, dik opgemaakte ogen
ziek	bijwoord om het eropvolgende adjectief extra kracht bij te zetten
zooien	vechten, stoeien bij een borrel van een studentenvereniging. Uitgevoerd door elkaar bij de revers van een jasje beet te pakken en dan tegen de grond te werken